

Міністерство освіти і науки України

Державна наукова установа

«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»

ДОСЛІДЖЕННЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

*періодичний
інформаційний
бюлетень*

**№ 11
2025**

УДК 001(4-6ЄС)

Ідентифікатор медіа R40-05189

ISSN 3041-1734 (online)

Редакційна рада: Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша

Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі : електронний інформаційний бюлетень // МОН України; ДНУ УкрІНТЕІ. – Київ : УкрІНТЕІ, 2025. – Вип. 11. – 54 с.

Електронний інформаційний бюлетень "Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі" – це результат щоденного моніторингу новин щодо інновацій, нових технологій, науково-дослідних та інноваційних проєктів, на виконання грантів від Європейської ради з питань досліджень, ініціативи МСП, змін законодавства в області науки, технологій та інноваційної діяльності за пріоритетними напрямками, актуальних подій.

Періодичність: щомісячно.

Рік заснування: 2017 р.

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ.

IBAN: UA518201720313201001201097044 в УДКСУ у м. Києві,
код ЄДРПОУ 40814998, ППН 408149926502, код платежу 25010100

З питань придбання:

тел: (044) 521-00-39, e-mail: uintei.info@gmail.com

Засновник: Державна наукова установа "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації"

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 5332 від 12.04.2017 р.

Адреса редакції: 03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180

ЗМІСТ

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ	6
УКРАЇНІ ЗАГРОЖУЄ ВИКЛЮЧЕННЯ З ЧУТЛИВИХ ПРОЄКТІВ ПРОГРАМИ "ГОРИЗОНТ ЄВРОПА"	6
ЄБРР ТА ІФС СПІЛЬНО ІНВЕСТУЮТЬ У ФОНД ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ КОМПАНІЇ DRAGON CAPITAL	7
ЄБРР ФІНАНСУЄ НОВІ ПРИВАТНІ ПОТУЖНОСТІ З ВИРОБНИЦТВА ТА ЗБЕРІГАННЯ ПІКОВОЇ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ.....	8
КОМІСІЯ СПІВПРАЦЮЄ З ПРИВАТНИМИ ІНВЕСТОРАМИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ БАГАТОМІЛґАРДНОГО ФОНДУ SCALEUP EUROPE FUND	9
КОМІСІЯ ЗАПУСКАЄ "РЕСУРС ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ НАУКИ В ЄВРОПІ"	10
КОМІСІЯ ОКРЕСЛЮЄ ПЛАН ЩОДО ЗАКОНУ ЄС ПРО ІННОВАЦІЇ.....	11
РОЗШИРЕННЯ БЮДЖЕТІВ НА 2026 ТА 2027 РОКИ ПОСТУПОВО З'ЯВЛЯЄТЬСЯ В ОСТАННІХ ПРОЄКТАХ РОБОЧИХ ПРОГРАМ	13
ГІЛЬДІЯ ПРОПОНУЄ ЧОТИРИ СУСПІЛЬНІ ЦІЛІ	14
ЄВРОПЕЙСЬКА АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА ПРЕДСТАВЛЯЄ РОБОЧУ ПРОГРАМУ НА 2026+ РІК.....	15
ЄВРОГРУПА, 12 ЛИСТОПАДА 2025 РОКУ- ВИКЛИКИ ЄВРОЗОНИ В УМОВАХ МІНЛИВОГО ГЛОБАЛЬНОГО КОНТЕКСТУ	15
КОАЛІЦІЯ S ОКРЕСЛЮЄ ПРІОРИТЕТИ НА 2026-2030 РОКИ	17
ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	18
ПРИЙНЯТО БЮДЖЕТ ЄС НА 2026 РІК	18
НОВА СТРАТЕГІЯ БІОЕКОНОМІКИ: СТИМУЛЮВАННЯ ЗЕЛЕНОГО ЗРОСТАННЯ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА СТІЙКОСТІ ПО ВСІЙ ЄВРОПІ.....	18
КЛІМАТИЧНА ЦІЛЬ НА 2040 РІК: РАДА ПОГОДЖУЄ СВОЮ ПОЗИЦІЮ ЩОДО СКОРОЧЕННЯ ВИКИДІВ НА 90%	19
РЕЗЕРВ ТАЛАНТІВ ЄС: УГОДА ПРО СПРІЯННЯ МІЖНАРОДНОМУ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ НА ДЕФІЦИТНІ ПРОФЕСІЇ.....	20
РАДА ТА ПАРЛАМЕНТ ДОСЯГЛИ УГОДИ ЩОДО СПРОЩЕННЯ СПІЛЬНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.....	22
ПАРЛАМЕНТ СХВАЛИВ ПЕРШУ В ІСТОРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКУ ПРОГРАМУ ОБОРОННОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	23
ЄС ЗАПУСКАЄ ПЛАН ПОСИЛЕННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ТРАНСКОРДОННИХ КРИЗ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я.....	23
ЄК УХВАЛЮЄ ОСІННІЙ ПАКЕТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СЕМЕСТРУ 2026 РОКУ	25
ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДЛЯ СПОЖИВАЧІВ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ: ПОСИЛЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА СТАЛОГО ЗРОСТАННЯ.....	26
АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ.....	27
ЗВІТ ПРО ШЛЯХИ ПЕРЕДАЧІ ТЕХНОЛОГІЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	27

ЗВІТ КОМІСІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДІ ПРО ПРОГРЕС У БОРОТЬБІ ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ ЗА 2025 РІК.....	27
ПОСІБНИК З ПОШИРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ	28
EPRS ПРЕДСТАВЛЯЄ БРИФІНГ ЩОДО ПОСИЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В ЄС	29
ЗВІТ ФОРУМУ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН ESFRI	30
ЄК ПУБЛІКУЄ ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ	30
АНАЛІЗ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	30
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ.....	31
УКРАЇНА ТА ЛИТВА УЗГОДИЛИ ПЕРЕЛІК СПІЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ПРОЄКТІВ НА 2026–2027 РОКИ.....	31
МОН І ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ ПРОВЕЛИ ТАІЕХ-МІСІЮ З ОНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЛАНУ ВІДКРИТОЇ НАУКИ.....	32
ШВЕЙЦАРСЬКО-УКРАЇНСЬКА НАУКОВА СПІВПРАЦЯ. ПРОЄКТ "МИХАЙЛО ДРАГОМАНОВ: ШВЕЙЦАРІЯ НА УКРАЇНСЬКІЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ МАПІ ЄВРОПИ"	33
МОН І СВІТОВИЙ БАНК ОБГОВОРILI РОЗШИРЕННЯ ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ ОСВІТИ І НАУКИ.....	34
УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ.....	35
УКРАЇНА ПРЕДСТАВИЛА ОНОВЛЕННЯ ЩОДО РОЗВИТКУ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ НА 10-МУ ЗАСІДАННІ КЛАСТЕРА 4	35
У МЕЖАХ ПРОЄКТУ EDC ВИКЛАДАЧІ УНІВЕРСИТЕТІВ ПРЕЗЕНТУВАЛИ МІКРОПРОЄКТИ.....	37
ВИЗНАЧЕНО ПЕРЕМОЖЦІВ ПЕРШОЇ ЧЕРГИ КОНКУРСУ ДЕРЖЗАМОВЛЕННЯ НА НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ РОЗРОБКИ У 2025 РОЦІ.....	37
НАУКОВЦІ НАН УКРАЇНИ СТАЛИ СТИПЕНДІАТАМИ ПРЕСТИЖНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ПРОГРАМИ FULBRIGHT VISITING SCHOLAR PROGRAM 2025/2026	38
ВІДБУВСЯ ФІНАЛЬНИЙ PITCH DAY ПРОГРАМИ SCIENCE & BUSINESS ACCELERATION: ВИЗНАЧЕНО ПЕРЕМОЖЦІВ АКСЕЛЕРАЦІЇ НАУКОМІСТКИХ СТАРТАПІВ.....	39
НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ.....	40
ЄС ВИДІЛЯЄ ПОНАД 600 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО НА ПРОЕКТИ З АЛЬТЕРНАТИВНОГО ПАЛИВА ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ З НУЛЬОВИМ РІВНЕМ ВИКИДІВ	40
ЄС ПІДТРИМУЄ ПЕРЕХІД ДО ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО КЛІМАТУ, ІНВЕСТУЮЧИ ПОНАД 358 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО У 132 НОВІ ПРОЕКТИ ПО ВСІЙ ЄВРОПІ	41
ПОТОЧНІ ПРОЕКТИ	42
ПОШУК БАЛАНСУ МІЖ КОМФОРТОМ ЕЛЕКТРОМОБІЛЯ ТА ЗАПАСОМ ХОДУ ...	42
ЗАВЕРШЕНІ ПРОЕКТИ	43

ПЕРЕДБАЧИТИ ДЛЯ ЗАХИСТУ: НОВА ТЕХНОЛОГІЯ ДАЄ ДИКІЙ ПРИРОДІ ШАНС НА БОРОТЬБУ	43
РОЗУМІННЯ ТОГО, ЯК ДІТИ ВЧАТЬСЯ СПІЛКУВАТИСЯ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ	45
ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ	46
UNIVERSITY INNOVATION DAY: ОНЛАЙН-ПОДІЯ ДЛЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ПРО ІННОВАЦІЇ ТА СТАРТАПИ	46
ІНФОРМАЦІЙНІ ТИЖНІ ПРОГРАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЕРАЗМУС+ У СФЕРАХ ОСВІТИ, ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ: МОЖЛИВОСТІ ТА КОНКУРСИ 2026 Р. ДЛЯ УКРАЇНИ	46
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД ДОСЛІДЖЕНЬ УКРАЇНИ ТА НІДЕРЛАНДСЬКА ДОСЛІДНИЦЬКА РАДА ВІДКРИВАЮТЬ ДРУГИЙ РАУНД "КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ НА ДОДАТКОВІ ГРАНТОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ	47

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ

УКРАЇНІ ЗАГРОЖУЄ ВИКЛЮЧЕННЯ З ЧУТЛИВИХ ПРОЄКТІВ ПРОГРАМИ "ГОРИЗОНТ ЄВРОПА"

Європейська комісія може заборонити Україні брати участь у проєктах програми "Горизонт Європа", пов'язаних зі штучним інтелектом, квантовими, комунікаційними та мережевими технологіями, а також космосом, згідно з внутрішньою службовою запискою.

Службова записка мала на меті інформувати співробітників департаменту досліджень та інновацій Комісії про прогрес в оцінці ризиків безпеки в країнах, асоційованих з програмою "Горизонт Європа".

У ній йдеться, що уряд України не надав "достатніх гарантій" того, що він може захистити критично важливі технології від шпигунства та витоків інформації, і не зміг продемонструвати свою здатність захищати "активи, автономію чи безпеку" ЄС.

Оцінка Комісії базується на відповідях уряду на анкету, надіслану Комісією в липні. Речник Комісії заявив, що анкету було надіслано всім 20 асоційованим країнам та країнам-кандидатам, щоб визначити, чи мають вони право брати участь у 14 найчутливіших темах, запланованих на останні два роки програми "Горизонт Європа" – 2026 та 2027 роки.

Наразі українські дослідники та організації беруть участь у кількох проєктах Horizon, зосереджених на темах, які можуть потрапити під потенційну заборону. За даними Комісії, сюди відносяться декілька проєктів у сфері спостереження за Землею та постквантової криптографії.

За інформацією деяких джерел йдеться, що Україна надала "недостатні гарантії щодо всіх чутливих тем" у сфері штучного інтелекту, квантових, комунікаційних та мережових технологій, а також космосу. Тим часом Канада, Нова Зеландія, Швейцарія та Велика Британія надали "достатні гарантії" для участі в обмежених темах. Що стосується Ізраїлю та Південної Кореї, уряди надали "достатні гарантії", щоб мати право на участь у конкурсах з усіх тем, крім космосу.

Негативна оцінка здатності України захищати інтереси ЄС, беручи участь у чутливих проєктах, з'являється в той час, коли політики в Брюсселі та Києві працюють над зміцненням зв'язків у сфері досліджень та інновацій. Європейський парламент та Рада ЄС нещодавно погодилися дозволити Україні приєднатися до Європейського оборонного фонду, програми вартістю 7,3 мільярда євро, яка підтримує транскордонні оборонні дослідницькі та розробницькі проєкти, що дозволить українським новаторам повноцінно брати участь у консорціумах ЄС.

Що стосується програми "Горизонт Європа", Україна є асоційованою країною з 2022 року, коли Комісія погодилася, що українські дослідники та новатори "можуть повноцінно брати участь" у Рамковій програмі "на рівних умовах" з партнерами в державах-членах ЄС.

Анкета

Це вперше з 2022 року, коли Україна бере участь в оцінці відповідності вимогам, передбаченій статтею 22(5) законодавства про програму "Горизонт Європа". Стаття

передбачає, що Комісія може обмежити доступ до конкурсів фінансування, пов'язаних зі "стратегічними активами, інтересами, автономією чи безпекою" ЄС, і для Комісії не є чимось незвичним обмежувати доступ до чутливих тем.

До цього року Великій Британії та Швейцарії також заборонялося брати участь у конкурсах щодо квантових та космічних технологій. За даними Комісії, уряд України подав свою відповідь на початку вересня, через два місяці після надсилання анкети. В анкеті досліджувалася здатність уряду України захищати права інтелектуальної власності та чи може він запропонувати гарантії від "ризиків для стратегічних активів, інтересів, автономії чи безпеки Союзу". В іншій частині анкети запитувалося про здатність України контролювати прямі іноземні інвестиції в чутливі сектори.

Джерело підтвердило негативний результат оцінки та зазначило, що головним предметом суперечки може бути повільний прогрес у розробці національного закону про прямі іноземні інвестиції.

"Існуюче законодавство, досі не відповідає законодавству ЄС, але [уряд] працює над проектом закону", – сказало джерело.

Крім того, Міністерство освіти і науки в Києві могло б працювати швидше та старанніше над відповідями на анкету. Додаткова допомога була б потрібна від інших підрозділів українського уряду, включаючи міністерства оборони та цифрових технологій, але ці установи не розкривають інформацію про те, як уряд фінансує чутливі технології, "принаймні не в анкеті [Комісії]", – сказало джерело.

https://sciencebusiness.net/news/horizon-europe/ukraine-risks-exclusion-sensitive-projects-horizon-europe?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=New+US+plan+for+%E2%80%98AI+in+science%E2%80%99+could+change+how+research+is+done%2C+for+better+or+worse&utm_campaign=Science+%7CBusiness+Bulletin+No++1283+%28Copy%29

ЄБРР ТА ІФС СПІЛЬНО ІНВЕСТИЮЮТЬ У ФОНД ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ КОМПАНІЇ DRAGON CAPITAL

ЄБРР та Міжнародна фінансова корпорація (IFC) виділяють по 25 мільйонів доларів США до Фонду відновлення України компанії Dragon Capital для здійснення інвестицій в акціонерний та квазіакціонерний капітал у малі та середні підприємства та компанії із середньою капіталізацією. Інвестиції сприятимуть зростанню нової екосистеми приватного капіталу в Україні та підтримуватимуть бізнес, життєво важливий для економічної стійкості країни. Інвестиції ЄБРР та МФК у допоможуть надіслати ринку чіткий сигнал про важливість інвестування в Україну.

Малий та середній бізнес залишається основою економіки України та ключем до створення робочих місць, а розширення їхнього доступу до різноманітних джерел фінансування є важливим для зростання. Оскільки банківське фінансування продовжує бути обмеженим через війну, критично важливим є розвиток потужної індустрії прямих інвестицій, яка може забезпечити альтернативні джерела капіталу для зростання.

Інвестиції IFC у Фонд відновлення України Dragon Capital сприятимуть розвитку ключових секторів, таких як сільське господарство, будівництво та технології, допомагаючи бізнесу зростати, створювати робочі місця та стимулювати відновлення України.

Для зменшення інвестиційних ризиків частина інвестицій IFC в акціонерний капітал буде покрита гарантіями, наданими Європейською Комісією в рамках *Інвестиційної програми для України* та урядом Франції на підтримку *Програми дій IFC щодо економічної стійкості України*.

Довідково:

Dragon Capital — одна з найактивніших незалежних приватних компаній з управління інвестиціями та інвестиційного банкінгу, що працюють в Україні. Вона є чинним клієнтом ЄБРР. Заснована у 2000 році, компанія має понад 20 років досвіду в управлінні фондами та інвестуванні в провідних українських виробників товарів та постачальників послуг, а також у знакові проекти житлової та комерційної нерухомості.

ЄБРР є найбільшим інституційним інвестором України. Він збільшив свої інвестиції в країну з початку повномасштабного вторгнення Росії, надавши реальному сектору економіки України понад 8,5 мільярда євро.

https://www.ebrd.com/home/news-and-events/news/2025/ebrd-and-ifc-co-invest-in-dragon-capital-s-rebuild-ukraine-fund.html?utm_source=Email#

ЄБРР ФІНАНСУЄ НОВІ ПРИВАТНІ ПОТУЖНОСТІ З ВИРОБНИЦТВА ТА ЗБЕРІГАННЯ ПІКОВОЇ ЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ

Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) підтримує енергетичну безпеку України, надаючи позику в розмірі 22,3 мільйона євро приватній українській енергетичній компанії Power One для фінансування нових пікових генеруючих потужностей та систем акумуляторного накопичення енергії (BESS).

Кредит дозволить Power One побудувати та експлуатувати сучасні газопоршневі електростанції загальною потужністю 36,8 мегават (МВт) та BESS загальною потужністю 31,5 МВт на кількох об'єктах у західній Україні.

Енергетичні об'єкти України зазнали кампанії руйнувань з початку повномасштабного вторгнення Росії, атаки посилилися в жовтні 2025 року. З початку війни країна втратила приблизно 9000 МВт своїх генеруючих потужностей та 90% усієї доступної гнучкої генерації, що безпосередньо впливає на домогосподарства та підприємства, а також спричиняє регулярні відключення електроенергії, які порушують життя мільйонів людей.

Оскільки Україна переживає свою п'яту воєнну зиму, розподілена гнучка генерація електроенергії та BESS терміново необхідні для збереження енергосистеми та забезпечення українців електроенергією та опаленням у найхолодніші місяці року.

Пікові газові електростанції працюють лише в періоди високого попиту на електроенергію, щоб збалансувати мережу та запобігти відключенням електроенергії. Вони розроблені для швидкого запуску та вимкнення, що робить їх ідеальними для реагування

на раптові стрибки попиту або для балансування періодично відновлюваних джерел енергії, таких як сонячна та вітрова енергія.

Тим часом, інтеграція BESS значно покращить диверсифікацію енергетики та забезпечить гнучкість ланцюга енергопостачання. Впровадження обох технологій допоможе стабілізувати енергосистему України в періоди пікового попиту, зменшивши частоту та тривалість перебоїв у подачі електроенергії та забезпечивши безперебійне електропостачання.

У довгостроковій перспективі інфраструктура діятиме як балансувальна потужність для відновлюваної енергії, підтримуючи зелене енергетичне майбутнє України.

Кредит ЄБРР доповнюється інвестиційним грантом у розмірі 3 мільйонів євро від Норвегії та частковим покриттям ризику перших збитків від Інвестиційної програми ЄС для України.

Power One – це новостворена компанія, заснована та на 100% належить Dragon Capital, провідній інвестиційній фірмі в Україні та давньому клієнту ЄБРР.

https://www.ebrd.com/home/news-and-events/news/2025/ebrd-finances-new-private-peak-energy-generation-and-storage-cap.html?utm_source=Email

КОМІСІЯ СПІВПРАЦЮЄ З ПРИВАТНИМИ ІНВЕСТОРАМИ ДЛЯ СТВОРЕННЯ БАГАТОМІЛЬЯРДНОГО ФОНДУ SCALEUP EUROPE FUND

28 жовтня 2025 року Європейська Комісія зібрала провідних приватних інвесторів з усієї Європи, щоб створити Scaleup Europe Fund – новий багатомільярдний фонд для інвестування в найперспективніші європейські компанії у стратегічних галузях глибоких технологій.

Цим Комісія просуває Стратегію ЄС щодо стартапів та скейлапів, спрямовану на створення динамічної та конкурентоспроможної екосистеми стартапів та скейлапів Європи.

Поряд з Комісією та Групою Європейського інвестиційного банку (ЄІБ), до інвесторів-засновників Фонду входять Novo Holdings, EIFO (Експортно-інвестиційний фонд Данії), CriteriaCaixa, Santander/Mouro Capital, Fondazione Compagnia San Paolo/Intesa Sanpaolo/ Fondazione Cariplo, APG Asset Management, що діє від імені голландського пенсійного фонду ABP, Wallenberg Investments та BGK (Bank Gospodarstwa Krajowego).

Вони домовилися, що Фонд Scaleup Europe зосередиться на капіталі зростання та інвестиціях на пізніх стадіях у широкий спектр європейських стратегічних технологічних компаній, включаючи штучний інтелект, квантові технології, напівпровідникові технології, робототехніку та автономні системи, енергетичні, космічні, медичні технології, біотехнології, передові матеріали та агротехнології.

Фонд Scaleup Europe функціонуватиме як ринковий, приватно керований та приватно співфінансований фонд. Комісія разом з іншими інвесторами-засновниками обере та призначить керуючу компанію для управління фондом. Публічний конкурс на вибір керуючої компанії буде опубліковано найближчим часом.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2529

КОМІСІЯ ЗАПУСКАЄ "РЕСУРС ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ НАУКИ В ЄВРОПІ"

3 листопада 2025 р. на *Європейському саміті зі штучного інтелекту в науці* в Копенгагені виконавчий віце-президент Хенна Вірккунен та комісар Катерина Захарієва запустили пілотний

проект RAISE – Ресурс штучного інтелекту для науки в Європі. Цей новий віртуальний інститут є флагманською ініціативою в рамках *Стратегії застосування ШІ та Європейської стратегії розвитку штучного інтелекту (ШІ) в науці*. Він об'єднає необхідні ресурси для розробки ШІ та його застосування для стимулювання наукових проривів: від удосконалення методів лікування раку до вирішення екологічних проблем, покращення прогнозування впливу землетрусів тощо. Пілотний проект RAISE буде профінансовано у розмірі 107 мільйонів євро в рамках програми "Горизонт Європа".

RAISE буде створюватися поетапно та зростатиме в міру розвитку партнерів, ресурсів, внесків та потреб. Після пілотної фази Комісія співпрацюватиме з державами-членами ЄС, зацікавленими сторонами у дослідженнях, включаючи вищі навчальні заклади, та приватним сектором з метою подальшого розвитку RAISE відповідно до наступного довгострокового бюджету ЄС на 2028-2034 роки.

Ключовими елементами RAISE є:

- **Обчислювальна потужність:** Доступ до обчислювальної потужності ШІ важливий для дослідників та стартапів у Європі. RAISE забезпечить виділений час доступу до гігафабрик ШІ завдяки фінансовому внеску в розмірі 600 мільйонів євро з програми "Горизонт Європа". RAISE співпрацюватиме з Європейським спільним підприємством з високопродуктивних обчислень (EuroHPC JU), щоб гарантувати доступність та забезпечити пріоритет для дослідницьких проектів, що фінансуються ЄС.
- **Дані:** RAISE підтримуватиме науковців у виявленні стратегічних прогалин у даних та у зборі, куруванні та інтеграції наборів даних, необхідних для ШІ в науці.
- **Досконалість та навички:** RAISE залучатиме світових наукових талантів та висококваліфікованих фахівців до програми "Вибери Європу". Це включає 75 мільйонів євро в рамках пілотного проекту RAISE для мереж досконалості та докторських мереж для навчання, утримання та залучення найкращих фахівців у галузі ШІ та науки.
- **Фінансування досліджень:** Комісія має на меті подвоїти щорічні інвестиції програми "Горизонт Європа" у штучний інтелект до понад 3 мільярдів євро, включаючи подвоєння фінансування ШІ в науці. Європейський саміт зі штучного інтелекту в науці також став нагодою представити перший крок пілотного проекту RAISE: Координаційну та допоміжну дію "Сприяння співпраці в галузі ШІ в науці", що фінансується програмою "Горизонт Європа" на суму 3 мільйони євро. Ця дія об'єднає та взаємопов'язує спільноту ШІ в науці по всій Європі, щоб підтримати розвиток RAISE з дослідниками та новаторами та для них. Саміт також ознаменував запуск нової дії в рамках Європейського дослідницького простору (ЄДП) щодо "Сприяння та прискорення використання ШІ в науці

та дослідженнях в ЄДП". Ця дія ЄДП підтримуватиме створення RAISE, забезпечуючи платформу для координації з державами-членами.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2578

КОМІСІЯ ОКРЕСЛЮЄ ПЛАН ЩОДО ЗАКОНУ ЄС ПРО ІННОВАЦІЇ

Законодавство, яке буде представлено у 2026 році, ймовірно, охоплюватиме регуляторні "пісочниці", доступ до дослідницької інфраструктури та підтримку трансферу технологій.

Європейська комісія оприлюднила результати публічних консультацій щодо майбутнього Закону ЄС про інновації разом із оглядом очікуваної сфери застосування законодавства.

Закон, який має бути представлений у першому кварталі 2026 року, має на меті усунути бар'єри, що заважають інноваційним ідеям виходити на ринок у всіх технологічних сферах.

Нормативно-правова база

Перша сфера обговорення стосується регуляторної бази ЄС. Комісія розглядає можливість запровадження на рівні ЄС визначень інноваційних компаній, стартапів та компаній, що масштабуються. Переважна більшість зацікавлених сторін вважає, що це дозволить краще цілеспрямувати майбутні заходи підтримки.

Законодавство також може визначити регуляторні пісочниці, які дозволять тестувати інноваційні технології в реальному середовищі під регуляторним наглядом. Доступ до фінансування.

Доступ до ринків

Серед перешкод для доступу до державних закупівель, про які компанії порушували питання під час консультацій, є повільні процедури, важливість, що надається ціні в критеріях оцінки, моделі оплати, непридатні для стартапів та компаній, що розширюються, а також фрагментація правил закупівель у різних державах-членах.

Катерина Захарієва, комісар з питань досліджень та інновацій, раніше припускала, що Закон про інновації може врегулювати доступ до ринку за допомогою таких заходів, як мінімальні вимоги до державних закупівель для придбання європейських інновацій.

Доступ до дослідницької та технологічної інфраструктури

Під час консультацій Комісія особливо прагнула зрозуміти проблеми, з якими стикаються менші компанії, намагаючись протестувати свої рішення в дослідницькій та технологічній інфраструктурі. Дві третини опитаних погодилися, що умови доступу до дослідницької та технологічної інфраструктури часто є складними та нечіткими, а 60% погодилися, що вони недостатньо відкриті для малих та інноваційних компаній.

Можливі рішення, запропоновані зацікавленими сторонами, включають гармонізовані рамки доступу по всьому ЄС, цільове фінансування в рамках програми "Горизонт Європа" для субсидування доступу до високоцінних інфраструктур для стартапів,

підприємств, що розширюють свою діяльність, та малих та середніх підприємств, а також спрощені правила державної допомоги для доступу до дослідницьких інфраструктур.

Норвезький університет науки і технологій запропонував створити мережу зон тестування інновацій, розміщених на базі університетів та дослідницьких і технологічних організацій, та розроблених спільно з регуляторними органами та промисловістю, за аналогією з Норвезьким центром океанічних технологій.

Комерціалізація

Очікується, що Закон про інновації також усуне перешкоди для комерціалізації результатів досліджень, такі як брак ресурсів для університетських офісів трансферу технологій, а також невизначеність щодо правил державної допомоги та ліцензування інтелектуальної власності приватними партнерами.

У своєму зверненні Гільдія європейських науково-інтенсивних університетів закликала Комісію уточнити винятки для дослідницької діяльності в правилах державної допомоги та види підтримки, які університети можуть пропонувати своїм спін-оффам, такі як переважний доступ до дослідницької інфраструктури.

Університети та дослідницькі організації наголосили, що Закон про інновації має підтримувати весь процес досліджень та інновацій, а не лише так звану долину смерті між дослідженнями та розробками та їх впровадженням на ринку.

Зацікавлені сторони у сфері досліджень також вважають, що Закон про інновації має бути тісно пов'язаний з майбутнім Законом про Європейський дослідницький простір, який матиме на меті усунути перешкоди для вільного пересування дослідників і знань, а також стимулювати національні інвестиції.

Залучення та утримання талантів

Коли йдеться про залучення та утримання талановитих людей, відсутність гармонізованої схеми опціонів на акції для працівників по всьому ЄС була позначена як ключова перешкода. Це питання можна було б вирішити в Законі про інновації або в майбутній пропозиції щодо факультативної системи корпоративного права для всього ЄС, відомої як 28-й режим.

Також було відзначено академічні кар'єрні шляхи, які не винагороджують досвід, пов'язаний з галуззю, та труднощі для компаній із залученням талантів з-поза меж ЄС.

Асоціація університетів Сезара запропонувала заходи для підтримки докторантів з промисловості та "професурів з інновацій", що поєднують академічні дослідження з ролью в прикладних інноваціях; прискорене отримання віз та дозволів на роботу для дослідників та засновників стартапів; а також програми "підприємців у резиденції" в університетах та дослідницьких центрах.

https://sciencebusiness.net/news/technology-transfer/commission-sets-out-plan-eu-innovation-act?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=The+EU%E2%80%99s+AI+in+science+plan+gets+a+mixed+reception&utm_campaign=Science%7CBusiness+Bulletin+No++1280+%28Copy%29

РОЗШИРЕННЯ БЮДЖЕТІВ НА 2026 ТА 2027 РОКИ ПОСТУПОВО З'ЯВЛЯЄТЬСЯ В ОСТАННІХ ПРОЄКТАХ РОБОЧИХ ПРОГРАМ

Європейська комісія збільшила суму, яку планує виділити на розширення участі (Widening) у останні два роки програми "Горизонт Європа", хоча цього недостатньо, щоб досягти рівня у 506 мільйонів євро, передбачених на 2025 рік.

Згідно з *проєктом робочої програми*, схваленим Комісією у листопаді, на посилення участі в Widening і Європейському дослідницькому просторі (ERA) у 2026 році буде спрямовано 485,03 мільйона євро, а у 2027 році — 469,94 мільйона євро. Для обох років ці суми є дещо більшими, ніж зазначалося у попередніх проєктах: наприклад, 452,55 мільйона та 457,70 мільйона євро відповідно у травні 2025 року.

План на 2026 рік усе ще значною мірою зосереджений на інструменті Twinning, спрямованому на посилення співпраці між науково-дослідними установами країн ЄС із нижчими та вищими інституціями у сфері досліджень та інновацій. Підтримувані дії включають короткострокові обміни персоналом, візити експертів, віртуальні тренінги, воркшопи та спільні літні школи.

У 2026 році Twinning отримає найбільшу частину бюджету — 223 мільйони євро, що більше за 207,50 мільйона євро, запропоновані у проєкті, оприлюдненому у травні.

Слід також пам'ятати, що COST, організація з фінансування європейського співробітництва у сфері науки та технологій, фінансується через компонент ERA цього бюджету. Це масштабна програма, що не обмежується країнами Widening, і у найновішому бюджетному плані на 2026 рік на неї передбачено 120 мільйонів євро.

Excellence Hubs та підтримка третіх сторін

В інших частинах програми Комісія скоригувала свої плани, не змінюючи бюджету. Наприклад, Excellence Hubs — ініціатива, покликана допомагати інноваційним екосистемам об'єднуватися — як і раніше має бюджет у 100 мільйонів євро, але тепер він буде розподілений на два роки замість одного - 15 мільйонів євро на 2026 рік та 85 мільйонів євро на 2027-й. Однак умови реалізації змінюються. Проблема Excellence Hubs у тому, що цього разу їх фінансуватимуть лише до 70% потреб. Пошук решти 30% серед партнерів хабів — таких як науково-дослідні організації, бізнес, регіональні органи влади та інші суспільні актори — буде непростим завданням. Крім того, тривалість проєктів збільшується до п'яти років, порівняно з чотирма у попередній версії програми.

Фінансова підтримка для третіх сторін також змінюється. Вона тепер буде обмежена стартапами та малими й середніми підприємствами, тоді як раніше підтримка надавалась без таких обмежень.

Ініціативи ERA

Тим часом ініціативи ERA Chairs та ERA Research Managers, покликані залучати досвідчених дослідників та менеджерів до університетів і наукових установ країн Widening, отримають відповідно 175 мільйонів та 65 мільйонів євро у 2027 році. Це на 5 мільйонів

євро більше порівняно з проєктом травневого бюджету. Зміни узгоджуються з метою посилити мобільність учасників дослідницької та інноваційної діяльності, залучати міжнародні таланти та підвищувати видимість університетів і наукових організацій у країнах Widening.

Для обох ініціатив Комісія радить вибудовувати дослідницькі команди так, щоб забезпечити їхню сталість "поза межами фінансування Horizon Europe".

Також у 2026 році Комісія планує запустити новий центр підтримки з питань управління дослідженнями, який надаватиме послуги з навчання та консультування інституціям у країнах Widening. У документі зазначається, що він "може також допомагати успішним заявникам ERA Research Managers у пошуку провідних дослідницьких менеджерів на міжнародному рівні".

Нарешті, конкурс **European Innovation Council pre-accelerator**, започаткований у 2025 році для підтримки ранніх deep-tech стартапів у країнах Widening та сприяння залученню ними інвестицій, повинен профінансувати 100 проєктів на суму 40 мільйонів євро у 2027 році.

Майбутнє програми Widening

У перспективі погляди на подальший розвиток програми Widening залишаються неоднозначними. Раніше оголошені плани щодо поступового припинення дії інструменту **Hor-On** залишаються в силі. Цей інструмент дозволяв дослідникам із країн Widening долучатися до вже запущених проєктів. Починаючи з 2030 року, Комісія також планує обмежити доступ до підтримки з розвитку потенціалу лише тими країнами Widening, які збільшили свої державні витрати на ДіР.

<https://sciencebusiness.net/news/research-and-innovation-gap/widening-budgets-2026-and-2027-creep-latest-work-programme-drafts>

ГІЛЬДІЯ ПРОПОНУЄ ЧОТИРИ СУСПІЛЬНІ ЦІЛІ

Гільдія європейських науково-дослідних університетів опублікувала 26 листопада 2025 року заяву на тему "Діагностичні та інноваційні проєкти для конкурентоспроможного та стійкого суспільства", в якій пропонує чотири суспільні проєкти, що вирішують міждисциплінарні проблеми та узгоджують технологічний прогрес із добробутом суспільства для наступної програми "Горизонт Європа" (РП10).

Гільдія стверджує, що поточний проєкт програми "Горизонт Європа" "надмірно зосереджується на технологічному прогресі, водночас ігноруючи суспільний прогрес". Асоціація переконана, що "для того, щоб Європа справді досягла світового лідерства, її порядок денний досліджень та інновацій має виходити за рамки технологічних проривів, вбудовуючи інновації в ширші соціально-культурні контексти".

Тому Гільдія пропонує чотири перспективні напрямки, які узгоджуються з певним політичним напрямом Європейського фонду конкурентоспроможності (ЄФК) та 10-ї рамкової програми:

Етичне глобальне лідерство для кліматичної стійкості та конкурентоспроможної економіки (узгоджено з політичним блоком "Чистий перехід та промислова декарбонізація").

Побудова справедливої охорони здоров'я для всіх (узгоджено з політичним напрямком "Охорона здоров'я, біотехнології, сільське господарство та біоекономіка").

Цифрова грамотність для всіх (узгоджено з політичним блоком "Цифрове лідерство").

Відповідальне управління змінами (узгоджено з напрямком політики "Стійкість та безпека, оборонна промисловість та космос").

<https://era.gv.at/fp10/position-papers/positions-on-ec-proposal/>

ЄВРОПЕЙСЬКА АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА ПРЕДСТАВЛЯЄ РОБОЧУ ПРОГРАМУ НА 2026+ РІК

Європейська аудиторська палата (ЄКА) опублікувала свою нову робочу програму на 2026-2027 рр., яка включає 73 аудиторські звіти та огляди. Аудитори ЄС також планують підготувати щонайменше 10 висновків щодо пропозицій Європейської Комісії стосовно бюджету ЄС на 2028-2034 роки.

Робоча програма охоплює такі теми, пов'язані з дослідженнями та інноваціями:

- **Горизонт 2020** : оцінка того, чи були досягнуті цілі Горизонту 2020 та чи належним чином ЄК оцінила ефективність програми.
- **Управління програмою "Горизонт Європа"** : оцінка структури управління програмою "Горизонт Європа", включаючи ролі та обов'язки ключових зацікавлених сторін та процесів прийняття рішень у рамках програми "Горизонт Європа", з метою виявлення будь-яких вузьких місць.
- **Європейська рада з інновацій**: оцінка ефективності Фонду Європейської ради з інновацій, включаючи ролі ключових зацікавлених сторін та процесів прийняття рішень.
- **Штучний інтелект та високопродуктивні обчислення**: аналіз та оцінка того, чи ефективні інвестиції та ініціативи ЄС у сферах суперкомп'ютерів, квантових обчислень, центрів обробки даних та інших передових технологій.
- **Важелі впливу, досягнуті спільними підприємствами**: оцінка ефективності фінансуваних ЄС робочих програм спільних підприємств, мобілізації внесків від приватних партнерів, країн-учасниць та міжнародних організацій, а також ефективності співфінансування.

https://www.eca.europa.eu/ECAPublications/WP-2026/WP-2026_EN.pdf

ЄВРОГРУПА, 12 ЛИСТОПАДА 2025 РОКУ - ВИКЛИКИ ЄВРОЗОНИ В УМОВАХ МІНЛИВОГО ГЛОБАЛЬНОГО КОНТЕКСТУ

12 листопада 2025 року Єврогрупа в інклюзивному форматі ухвалила заяву щодо конкурентоспроможності європейської економіки та обговорила виклики, з якими стикається єврозона.

Значні зміни в геополітичному ландшафті, фрагментація світових торговельних потоків, швидкий технологічний прогрес, зміна клімату та енергетична криза створюють надзвичайно складне та динамічне глобальне середовище.

Наслідки неспровокованої війни Росії в агресії проти України посилила існуючі та створили нові виклики. Європейська економіка постраждала від результируючих ударних хвиль, які сповільнили зростання, збільшили *інфляцію*, погіршили фінансові умови та ситуацію з постачанням енергетичних джерел та критичних матеріалів на тлі відновлення після пандемії Covid-19.

Водночас, давні проблеми Європи - низьке зростання, стагнація продуктивності, недостатня інноваційна ефективність та демографічні виклики, залишаються невирішеними. У цьому контексті вкрай важливо та терміново вирішити проблему відставання європейської економіки шляхом збільшення її виробничого потенціалу та підвищення її конкурентоспроможності за допомогою амбітних інвестицій та добре спланованих структурних реформ.

У листопаді 2023 року Єврогрупа в інклюзивному форматі розпочала серію обговорень щодо викликів у сфері конкурентоспроможності (*Note to the Eurogroup, Statement of the Eurogroup in inclusive format on the competitiveness of the European economy*). Ці обговорення охопили ключові питання, зокрема тенденції цін на енергоносії, фрагментацію торгівлі, розрив в інноваціях та продуктивності Європейського Союзу (ЄС) та роль промислової політики, а також дефіцит стратегічних інвестицій ЄС. За результатами цих обговорень міністри зійшлися на низці політичних пріоритетів та дій для вирішення цих нових та постійних викликів.

Зокрема, це - вирішення проблем ЄС у сфері інновацій та продуктивності для стимулювання зростання.

Зростання продуктивності праці є основою зростання доходів та процвітання. Однак, з роками розрив у продуктивності праці між ЄС та його торговельними партнерами, такими як США, збільшився, тоді як країни з економікою, що розвивається, такі як Китай, продовжують посилювати конкурентний тиск. Єврогрупа вважає, що для вирішення проблеми низької продуктивності праці в Європі пріоритетом є створення сприятливих умов для інвестицій та інновацій для європейських підприємств.

Розрив у продуктивності праці в ЄС виникає через відставання інноваційної екосистеми, що призвело до відставання ЄС у секторах з високою доданою вартістю, зокрема в інформаційно-комунікаційних технологіях та цифрових галузях. Тому нагальним стало стимулювання інвестицій у дослідження та розробки (ДіР), зокрема, шляхом покращення рамових умов для інвестицій, структурних реформ та координації державного фінансування, зокрема на рівні ЄС. Мобілізація венчурного капіталу, особливо для стартапів та компаній, що розширюються, через добре функціонуючі та інтегровані європейські ринки капіталу є ключовим фактором для спрямування заощаджень та ризикового капіталу як з ЄС, так і з-за його меж. Це ефективніше дозволить європейським інноваційним компаніям розширюватися та зростати, а ЄС - зрештою стати світовим лідером в інноваціях.

Зміцнення людського капіталу є надзвичайно важливим, особливо з огляду на нещодавнє зниження успішності студентів порівняно зі світовими конкурентами. Системи освіти

та навчання повинні краще вирішувати проблеми невідповідності між попитом та наявністю навичок, удосконалюючи програми підвищення кваліфікації та перекваліфікації, що підкріплюється більшою гнучкістю ринку праці, більшою мобільністю робочої сили в межах ЄС та політикою, яка залучає та утримує таланти, щоб забезпечити економіку необхідним для зміцнення інноваційного потенціалу ЄС людським капіталом. Збільшення участі недостатньо представлених груп на ринку праці та залучення талантів з-за кордону мають вирішальне значення для пом'якшення наслідків старіння населення.

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2024/11/04/competitiveness-of-the-european-economy-statement-of-the-eurogroup-in-inclusive-format/>

КОАЛІЦІЯ S ОКРЕСЛЮЄ ПРІОРИТЕТИ НА 2026-2030 РОКИ

Коаліція S оголосила про поновлене зобов'язання щодо розвитку відкритого доступу та відкритої науки у своєму нещодавно визначеному стратегічному плані на 2026-2030 роки. Спираючись на сім років роботи з моменту запуску *Плану S*, коаліція розширює свою спрямованість на швидкий, прозорий та справедливий обмін достовірними науковими знаннями.

З моменту свого заснування у 2018 році Коаліція S стала рушійною силою у просуванні відкритого доступу. Її місія - досягти більшої прозорості, рівності та доброчесності в науковій практиці. Це відбувається на тлі таких проблем, як поширеність плати за обробку статей, яка викликає постійні занепокоєння щодо рівності, а також нових можливостей та ризиків, пов'язаних зі штучним інтелектом у дослідженнях.

Оновлена стратегія зосереджена на трьох пріоритетах:

1. Забезпечення негайного та рівного відкритого доступу до рецензованих статей,
2. Зміцнення цифрової інфраструктури, що підтримує відкритий доступ,
3. Розроблення фінансово стійких моделей видавничої справи, що підтримують справедливість та широку участь.

Реалізація нової стратегії відбуватиметься спільними зусиллями протягом наступних місяців.

Довідково:

cOAlition S – це міжнародний консорціум організацій, що фінансують та виконують дослідження, які прагнуть зробити повний та негайний відкритий доступ до наукових публікацій реальністю. cOAlition S розробила План S, згідно з яким спонсори досліджень зобов'язують забезпечити вільний доступ до наукових публікацій, які є результатом досліджень, виконаних за рахунок державних або приватних дослідницьких грантів, у день публікації. Крім того, право на повторне використання статті регулюється спеціальним типом відкритої ліцензії (зазвичай ліцензією Creative Commons Attribution (CC-BY)), яка надає читачеві право повторно використовувати всю статтю або її частини без необхідності отримання додаткового дозволу, за умови відповідного посилання на оригінальне джерело.

<https://www.coalition-s.org/coalition-s-reinforces-open-access-commitment-while-advancing-next-strategic-phase/>

ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

ПРИЙНЯТО БЮДЖЕТ ЄС НА 2026 РІК

26 листопада 2025 року бюджет на 2026 рік був прийнятий Парламентом 419 голосами "за", 185 голосами "проти" та 53 утримавшимися.

Бюджет наступного року буде зосереджений на реалізації пріоритетів Союзу та вирішенні поточних викликів. Він підвищить конкурентоспроможність, посилить оборонну готовність та підготовленість Європи, надасть підтримку гуманітарній допомозі та вирішить проблему міграційного тиску.

Парламент виторгував додаткові 372,7 мільйона євро на свої пріоритети, окрім тих, що Комісія спочатку запропонувала у своєму проєкті бюджету.

Серед іншого, Європарламент домовився про збільшення фінансування програми *"Горизонт Європа"* на 20 мільйонів євро (загалом близько **13 млрд євро**) та *транспортних та енергетичних мереж* на 23,5 мільйона євро з метою підвищення конкурентоспроможності та покращення транскордонної інфраструктури. *Програма LIFE*, отримає додаткові 10 мільйонів євро фінансування, тоді як програми *EU4Health* та *Erasmus+* отримають збільшення на 3 мільйони євро кожна.

Загальний бюджет на 2026 рік становить 192,8 млрд євро зобов'язань та 190,1 млрд євро платежів, що залишає запас у 715,7 млн євро на непередбачені події, встановлені Багаторічною фінансовою рамкою на 2026 рік. Більш детальна інформація доступна в розділі *"Елементи для спільного висновку"*, у *брифінгу* та в *нещодавньому прес-релізі* після досягнення угоди між Парламентом і Радою.

https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/15/eu-budget-for-2026-council-and-parliament-reach-agreement/?utm_source=brevio&utm_campaign=AUTOMATED%20-%20Alert%20-%20Newsletter&utm_medium=email&utm_id=3318

НОВА СТРАТЕГІЯ БІОЕКОНОМІКИ: СТИМУЛЮВАННЯ ЗЕЛЕНОГО ЗРОСТАННЯ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА СТІЙКОСТІ ПО ВСІЙ ЄВРОПІ

27 листопада 2025 року Європейська комісія (ЄК) ухвалила нову *Стратегічну рамку для конкурентоспроможної та сталої біоекономіки ЄС*, яка визначає шлях для побудови чистої, конкурентоспроможної та стійкої європейської економіки. Використовуючи відновлювані біологічні ресурси з суші та моря та надаючи альтернативи критично важливим сировинним матеріалам, ЄС прагне рухатися до більш циркулярної та декарбонізованої економіки та зменшення залежності від імпорту викопного палива.

За даними ЄК, за допомогою цієї нової Стратегії ЄС підтримуватиме діяльність, що забезпечує стійкі практичні рішення з використанням біологічних ресурсів Європи в таких секторах, як сільське господарство, лісове господарство, рибальство, аквакультура,

перероблення біомаси, біовиробництво та біотехнології. Це дозволить використати величезний потенціал цих ресурсів, наукову досконалість та промислову базу, а також заохотити інновації, що приносять користь клімату, природі та суспільству.

З вартістю до 2,7 трильйона євро у 2023 році та зайнятістю 17,1 мільйона осіб (близько 8% робочих місць у ЄС), біоекономіка ЄС вже робить значний внесок у створення робочих місць та економічне зростання в Європі. Стратегія біоекономіки ЄС має на меті розкрити потенціал цього сектору шляхом розширення інновацій та інвестицій, розвитку провідних ринків для біоматеріалів та технологій, забезпечення сталого постачання біомаси та використання глобальних можливостей.

Побудова сталої та природоохоронної біоекономіки планується шляхом:

1. масштабування інновацій та інвестицій;
2. створення нових провідних ринків для біоматеріалів та технологій;
3. забезпечення сталого постачання біомаси по всіх ланцюгах створення вартості,
4. використання глобальних можливостей.

Для отримання додаткової інформації:

Стратегічні рамки для конкурентоспроможної та сталої біоекономіки ЄС

Запитання та відповіді

Інформаційний бюлетень

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2819

КЛІМАТИЧНА ЦІЛЬ НА 2040 РІК: РАДА ПОГОДЖУЄ СВОЮ ПОЗИЦІЮ ЩОДО СКОРОЧЕННЯ ВИКИДІВ НА 90%

5 листопада 2025 р. Рада досягла угоди щодо внесення змін до Європейського законодавства про клімат (ECL), запровадивши обов'язкову проміжну кліматичну ціль на 2040 рік щодо скорочення чистих викидів парникових газів (ПГ) на 90% порівняно з рівнями 1990 року з проміжною ціллю у 66,25-72,5% до 2035 року. Ця нова ціль є вирішальним кроком на шляху до досягнення довгострокової мети ЄС щодо досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року.

Проект змін до Європейського кліматичного законодавства встановлює низку принципів та умов, які необхідно враховувати під час розробки політичних документів на період після 2030 року, щоб держави-члени могли досягти встановленої цілі та забезпечити справедливий, економічно ефективний та соціально збалансований перехід, що стимулюватиме інвестиції:

- приділяти більше уваги зміцненню конкурентоспроможності економіки та промисловості ЄС, а також спрощенню та зменшенню адміністративного навантаження;
- чітко підкреслювати необхідність справедливого переходу та врахувати різні національні обставини;
- сприяти інноваціям та впровадженню безпечних, масштабованих технологій у всіх секторах технологічно нейтральним чином з енергоефективністю у центрі уваги;

- посилювати підтримку енергетичної безпеки, зосереджуючись на відновлюваній енергії, доступності енергії та модернізації мережі для забезпечення енергопостачання ЄС;
- підтримувати інвестиції та інновації, як за рахунок державного, так і приватного фінансування, та забезпечувати доступ до інноваційних технологій у всіх державах-членах;
- розглядати реальний внесок абсорбції вуглецю в загальне скорочення викидів, враховуючи при цьому пов'язану з ними невизначеність;
- зосереджуватися на довгостроковому захисті та зміцненні природних поглиначів вуглецю та біорізноманіття, враховуючи вплив зміни клімату та природних порушень на землекористування та лісове господарство.

Зміни включають також три варіанти гнучкості:

- можливість використання високоякісних міжнародних вуглецевих кредитів для здійснення "адекватного внеску" у досягнення цілі;
- врахування внутрішнього поглинання вуглецю в рамках системи торгівлі викидами ЄС для компенсації залишкових викидів, які важко скоротити;
- підвищена гнучкість у межах секторів та між ними.

Міністри також домовилися про можливість перегляду цілі на 2040 рік з урахуванням огляду Комісією низки наслідків, починаючи від викликів і можливостей для конкурентоспроможності, цін на енергоносії, соціального впливу та технологічного розвитку, а також дворічної оцінки виконання проміжних цілей. Угода є позицією Ради для переговорів з Європейським парламентом щодо остаточного тексту закону.

Довідково:

- *Пропозиція щодо внесення змін до Європейського законодавства про клімат (Європейська комісія)*
- *Висновки Європейської Ради щодо конкурентоспроможності та подвійного переходу (23 жовтня 2025 року)*
- *Європейське кліматичне законодавство*
- *Зміна клімату: що робить ЄС (довідкова інформація)*

https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/05/2040-climate-target-council-agrees-its-position-on-a-90-emissions-reduction/?utm_source=brevo&utm_campaign=AUTOMATED%20-%20Alert%20-%20Newsletter&utm_medium=email&utm_id=3318

РЕЗЕРВ ТАЛАНТІВ ЄС: УГОДА ПРО СПРИЯННЯ МІЖНАРОДНОМУ ПРАЦЕВЛАШТУВАННЮ НА ДЕФІЦИТНІ ПРОФЕСІЇ

18 листопада 2025 року досягнуто політичної угоди щодо створення Європарламенту талантів (EU Talent Pool) – цифрової платформи, яка полегшить працевлаштування громадян третіх країн для роботи в ЄС.

Представники Комітету з громадянських свобод досягли угоди з Радою щодо створення платформи Європарламенту талантів. Ця цифрова платформа сприятиме працевлаштуванню в державах-членах ЄС і буде відкрита для добровільної участі держав-членів.

Вакансії, що входять до *переліку дефіцитних професій в ЄС*, з можливими національними та регіональними коригуваннями, а також ті, що сприяють конкурентоспроможності ЄС, будуть зіставлені з вакансіями для шукачів роботи з країн, що не входять до ЄС.

Процес буде безкоштовним як для шукачів роботи, так і для роботодавців. Роботодавці-учасники держав-членів повинні будуть забезпечити, щоб усі роботодавці та організації, що беруть участь, такі як агентства тимчасової зайнятості або посередники на ринку праці, були законно зареєстровані в країні-учасниці ЄС та дотримувалися відповідних законів ЄС та національних законів щодо справедливого найму, належних умов праці, недискримінації, захисту від несприятливого ставлення та торгівлі людьми. Порушення цих законів може призвести до тимчасового призупинення роботи або виключення роботодавців з платформи.

Усі опубліковані вакансії повинні містити щонайменше назву та контактні дані роботодавця, опис вакансії та місце роботи. Крім того, може бути включена така інформація, як початкова заробітна плата або опис діяльності роботодавця.

Профілі шукачів роботи

Зацікавлені шукачі роботи зможуть зареєструватися та створити профілі, які будуть видимі для роботодавців, із зазначенням відповідних навичок та кваліфікацій.

У своїх переговорах депутати Європарламенту досягли згоди про те, що навички, розроблені або підтверджені в рамках *Партнерства ЄС з розвитку талантів* або двосторонніх домовленостей, будуть відображатися в профілях шукачів роботи разом з додатковою інформацією щодо готовності розпочати роботу або бажаної держави-члена.

Шукачі роботи повинні бути повнолітніми згідно з національним законодавством країни працевлаштування. Прискорені імміграційні процедури зможуть їх прискорити, щоб забезпечити швидший набір шукачів роботи, відібраних з резерву талантів ЄС. Однак ні реєстрація, ні відбір на вакансію через платформу резерву талантів ЄС не гарантуватимуть отримання дозволів на роботу та проживання, які все ще підлягатимуть імміграційним процедурам в окремих державах-членах, включаючи перевірки безпеки.

Комунікаційні кампанії

Комісія підвищуватиме обізнаність громадськості про резерв талантів ЄС за допомогою комунікаційних заходів та інформаційних кампаній у співпраці з делегаціями Союзу в країнах, що не входять до ЄС.

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251117IPR31428/eu-talent-pool-deal-on-facilitating-international-recruitment>

РАДА ТА ПАРЛАМЕНТ ДОСЯГЛИ УГОДИ ЩОДО СПРОЩЕННЯ СПІЛЬНОЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

10 листопада 2025 року Рада та представники Європейського парламенту досягли попередньої угоди щодо спрощення Спільної сільськогосподарської політики (САП).

Мета полягає в тому, щоб підвищити конкурентоспроможність європейського сільського господарства шляхом скорочення бюрократичних процедур, підтримки фермерів, включаючи малих фермерів та стартапи, заохочення інновацій та підвищення продуктивності.

Основні елементи угоди.

Попередня угода зберігає загальний напрямок пропозиції Комісії щодо підтримки таких цілей:

- Полегшення адміністративного навантаження;
- Збільшення виплат дрібним фермерам та спрощення правил щодо умов, зокрема для органічних ферм;
- Скорочення перевірок на місцях та скасування щорічного звірення результатів діяльності.

Угода також зберігає пропозицію Комісії щодо дозволу державам-членам надавати кризові виплати активним фермерам, які постраждали від стихійних лих, несприятливих кліматичних явищ або катастрофічних подій. Такі виплати забезпечать безперервність сільськогосподарської діяльності постраждалих фермерів.

Крім того, угода:

- надає державам-членам право гнучкості у вирішенні питання про те, якою мірою органічні ферми можна вважати такими, що відповідають певним екологічним стандартам, так званим GAEC (добрі сільськогосподарські та екологічні умови);
- покращує можливості для фермерів скористатися інструментами управління ризиками;
- збільшує процентну ставку для авансових прямих платежів.

Наступні кроки. Попередню угоду мають підтвердити Рада та Європейський парламент, перш ніж законодавчий акт буде офіційно прийнято співзаконодавцями.

Довідково

Пакет спрощення "Омнібус III" щодо сільського господарства є частиною ширшої політичної ініціативи підвищення конкурентоспроможності ЄС шляхом зменшення адміністративного навантаження на підприємства та створення сприятливіших умов для їхньої діяльності в ЄС. Ініціатива щодо спрощення здійснюється у відповідь на рішення Європейської Ради (Висновки від березня 2023 року, Стратегічний порядок денний на 2024-2029 роки) стосовно спрощення загального регуляторного середовища та зменшення адміністративного навантаження.

https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/11/10/simplification-council-and-parliament-strike-deal-to-simplify-common-agricultural-policy-cap/?utm_source=brevo&utm_campaign=AUTOMATED%20-%20Alert%20-%20Newsletter&utm_medium=email&utm_id=3318

ПАРЛАМЕНТ СХВАЛИВ ПЕРШУ В ІСТОРІЇ ЄВРОПЕЙСЬКУ ПРОГРАМУ ОБОРОННОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Закон покликаний зміцнити оборонну промисловість ЄС, сприяти спільним європейським оборонним закупівлям, нарощувати виробництво оборонної продукції та посилити підтримку України.

З бюджету EDIP у розмірі 1,5 мільярда євро 300 мільйонів євро буде спрямовано на Інструмент підтримки України. Співзаконодавці також домовилися створити Фонд для прискорення трансформації ланцюга поставок оборонної продукції (інструмент FAST) на загальну орієнтовну суму щонайменше 150 мільйонів євро за рахунок додаткових фінансових внесків.

Під час переговорів з Радою Європарламенту депутати Європарламенту успішно домоглися збільшення бюджету програми за рахунок додаткових внесків з інструменту *"Дія в галузі безпеки для Європи"* (SAFE). Крім того, програма дозволяє державам-членам використовувати повний потенціал *Механізму відновлення та стійкості* (RRF), перенаправляючи та перерозподіляючи невикористані кошти, підтримані RRF, на підтримку проектів EDIP.

Наступні кроки

Законодавство було прийнято 457 голосами "за", 148 голосами "проти" та 33 голосами "утрималися". Тепер його мають офіційно схвалити держави-члени, перш ніж воно буде опубліковано в Офіційному журналі.

Довідково

Комісія запропонувала регламент щодо Європейської програми оборонної промисловості (EDIP) 5 березня 2024 року. EDIP прагне досягти готовності оборонної промисловості шляхом подолання розриву між короткостроковими надзвичайними заходами, такими як Закон *про підтримку виробництва боєприпасів* (ASAP) та Законом про посилення Європейської оборонної промисловості шляхом спільних закупівель (EDIRPA), за допомогою більш структурного, довгострокового підходу.

Європейська оборонно-промислова база складається з низки великих багатонаціональних компаній, компаній із середньою капіталізацією та понад 2000 малих і середніх підприємств, з оціночним сукупним річним оборотом у 70 мільярдів євро.

<https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20251120IPR31493/parliament-greenlights-first-ever-european-defence-industry-programme>

ЄС ЗАПУСКАЄ ПЛАН ПОСИЛЕННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ТРАНСКОРДОННИХ КРИЗ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Європейський Союз посилює свою архітектуру готовності до загроз у сфері охорони здоров'я завдяки новому *Плану Союзу із запобігання, готовності та реагування на надзвичайні ситуації у сфері здоров'я*. Він забезпечить політиків, кризових менеджерів і зацікавлені сторони практичними інструментами — зокрема обміном інформацією, експертними знаннями та технічною

допомогою у разі виникнення кризи — для скоординованих дій під час надзвичайних ситуацій у сфері здоров'я з метою захисту здоров'я та добробуту людей по всьому ЄС.

План Союзу охоплює всі потенційні небезпеки та кризи у сфері здоров'я — природні, випадкові чи навмисні, спричинені різними видами загроз. Він окреслює структуру управління кризами у сфері здоров'я в ЄС, яка охоплює наявні потужності й ресурси, механізми підтримки та системи нагляду на всіх етапах циклу управління кризами. Наприклад, План Союзу допомагатиме державам-членам, визначаючи набір інструментів ЄС для реагування на кризи у сфері здоров'я, що включає:

Запобігання та готовність: підтримка стійкості та розвитку систем охорони здоров'я, забезпечення доступності та розподілу медичних засобів протидії

Виявлення та оцінка: моніторинг на рівні ЄС, система раннього попередження та оцінки ризиків

Реагування: координація, розгортання спроможностей та визнання надзвичайної ситуації у сфері громадського здоров'я на рівні Союзу

Відновлення: оцінка реагування на кризу, уроки, що були засвоєні, та підтримка відновлення в усьому ЄС

Спираючись на уроки, отримані під час пандемії COVID-19, План Союзу підкреслює важливість розроблення національних планів щодо криз у сфері здоров'я та допомагає державам-членам створювати їх у відповідності до рамок ЄС.

План є "живим документом" і регулярно оновлюватиметься у міру отримання нових уроків із реальних криз та появи нових викликів. Його також регулярно перевірятимуть за допомогою симуляційних навчань — перше з яких заплановано на 2026 рік — за участю держав-членів, агентств ЄС та зацікавлених сторін, щоб гарантувати його ефективність і здатність адаптуватися до нових загроз.

Довідкова інформація

План підтримує реалізацію Стратегії Союзу щодо готовності. Він ґрунтується на підході, що охоплює весь уряд і суспільство, та керується принципом "Єдине здоров'я", який спрямований на покращення взаємопов'язаного здоров'я людей, тварин та довкілля. План також заохочує співпрацю з міжнародними партнерами, такими як Всесвітня організація охорони здоров'я, відповідно до глобальних пріоритетів ЄС у сфері охорони здоров'я.

У *Звіті Нійністью* щодо готовності та спроможності ЄС було зроблено висновок, що посилення готовності Європи до зростаючих викликів безпеки, серед яких питання здоров'я є ключовим пріоритетом і нагальною проблемою, є необхідним. У звіті також визнано, що готовність — це не лише національна відповідальність, але й спільне європейське завдання, яке потребує посилення ролі Союзу в координації та підтримці держав-членів у цій сфері. План Союзу є ключовою дією *Стратегії Союзу щодо готовності в секторі охорони здоров'я*, заснованою на *Регламенті (ЄС) 2022/2371 про серйозні транскордонні загрози здоров'ю*. Цей Регламент є наріжним каменем Рамки ЄС з питань безпеки здоров'я, що допомагає країнам спільно працювати, готуватися та ефективно реагувати на загрози здоров'ю.

Додаткова інформація:

Комунікація Комісії щодо запровадження Плану Союзу із запобігання, готовності та реагування на кризи у сфері здоров'я

Інформаційний бюлетень — План Союзу із запобігання, готовності та реагування на кризи у сфері здоров'я

Вебсайт — Планування запобігання, готовності та реагування

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2836

ЄК УХВАЛЮЄ ОСІННІЙ ПАКЕТ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СЕМЕСТРУ 2026 РОКУ

Європейська Комісія ухвалила Осінній пакет *Європейського семестру* 2026 року, в якому визначено пріоритети економічної політики та політики зайнятості для підвищення конкурентоспроможності ЄС. Комісія закликає до скоординованих дій для зміцнення продуктивності, інновацій та інвестицій відповідно до *Компасу конкурентоспроможності*. Осінній пакет запускає цикл Європейського семестру 2026 року, який покращить його аналітичну основу, посилить діалог між державами-членами та зацікавленими сторонами, а також посилить зосередження на впровадженні.

Весняний пакет Європейського семестру 2026 року надасть рекомендації щодо політики для вирішення основних проблем, характерних для кожної країни, визначених у *звітах про країни*, на основі комплексного набору рекомендацій для кожної країни на 2025 рік.

Осінній пакет Європейського семестру 2026 року базується на осінньому економічному прогнозі 2025 року, який показує, що економіка ЄС залишається стійкою з помірним зростанням, яке здебільшого зумовлене високим внутрішнім попитом та інвестиціями, стабільним ринком праці та зниженням інфляції. Водночас ЄС стикається з кількома стратегічними вразливостями та продовжує стикатися зі структурними викликами, включаючи низьку продуктивність, демографічний тиск та зростаючі вимоги до державних фінансів, пов'язані з обороною та переходом до декарбонізованої та цифрової економіки. За даними Комісії, посилення конкурентоспроможності та підтримка здорових державних фінансів будуть важливими для розкриття потенціалу зростання Європи та забезпечення стабільності.

Серед інших питань, у своєму Повідомленні ЄК зазначає, що "Зіткнувшись із несприятливою міжнародною економічною ситуацією, демографічними тенденціями та слабким зростанням продуктивності праці, ЄС повинен вжити рішучих заходів для стимулювання економічного зростання, зміцнення своєї економічної безпеки та підтримки конкурентоспроможності. Це включає подальше сприяння дослідженням та інноваціям відповідно до цільового показника ЄС щодо інвестицій у 3% досліджень та розробок, а також підтримку впровадження передових технологій, інвестування у стійкість до зміни клімату, екологічну стійкість та людський капітал, зокрема у сфері охорони здоров'я".

Семестр підкріплений новою рекомендацією ЄС-27 щодо людського капіталу з огляду на нагальну потребу підвищення продуктивності, розвитку талантів та розвитку ринку праці, що відповідає вимогам майбутнього.

Єврогрупа та Рада обговорять документи, представлені в Осінньому пакеті Європейського семестру, з метою схвалення запропонованих рекомендацій.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2760

ПОРЯДОК ДЕННИЙ ДЛЯ СПОЖИВАЧІВ НА ПЕРІОД ДО 2030 РОКУ: ПОСИЛЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ, КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА СТАЛОГО ЗРОСТАННЯ

У ЄС налічується 450 мільйонів споживачів, які забезпечують понад 51% ВВП ЄС через витрати домогосподарств. Хоча споживачі мають сильні права, зростання вартості життя та розвиток ринкової практики, особливо в Інтернеті, означають, що законодавство про захист прав споживачів має постійно адаптуватися.

Щоб скерувати політику ЄС щодо захисту прав споживачів протягом наступних п'яти років, Комісія оголосила про порядок денний щодо захисту прав споживачів на період до 2030 року.

Порядок денний зосереджений на чотирьох ключових пріоритетах:

- План дій щодо завершення формування єдиного ринку для споживачів. Це знизить витрати для споживачів, розширить можливості для бізнесу, заохочуватиме мобільність та розширить доступ до транскордонних фінансових послуг.

- Закон про цифрову справедливість (DFA), який буде запропоновано у 2026 році, має захистити споживачів у цифровому середовищі, особливо дітей. Комісія також спростить правила для бізнесу, зменшить адміністративне навантаження за допомогою цифрових інструментів, покращить доступ до інформації та посилить боротьбу з онлайн-шахрайством.

- Сприяння сталому споживанню - допомага країнам ЄС застосовувати закони ЄС щодо екологічно чистих товарів та поверненню товарів, які більше не використовуються, формування ринків уживаних товарів або інноваційних стартапів циклічного виробництва.

- Захист споживачів від небезпечних або невідповідних товарів онлайн шляхом забезпечення ефективного правозастосування та відшкодування збитків. Це буде досягнуто шляхом реформування Регламенту про співробітництво у сфері захисту прав споживачів, співпраці з національними органами влади, забезпечення ефективного виконання Загального регламенту про безпеку продукції та перегляду правил ринкового нагляду.

ЄС також продовжуватиме безпосередньо співпрацювати з третіми країнами для вирішення питання безпеки продукції. З 1970-х років ЄС розробляє правила захисту прав споживачів, адаптуючись до нових технологій та суспільних змін. Новий Порядок денний на період до 2030 року є найновішою стратегічною рамкою для формування споживчої політики в Європі. Він замінює план дій 2020-2025 років, який був зосереджений на зеленому та цифровому переходах, а також на боротьбі з недобросовісною онлайн-практикою.

[Дізнайтеся більше](#)

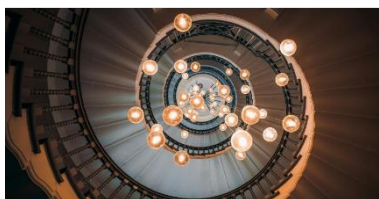
Прес-реліз - Комісія представляє Порядок денний захисту прав споживачів на період до 2030 року для посилення захисту прав споживачів, конкурентоспроможності та сталого зростання

Порядок денний захисту прав споживачів на період до 2030 року

https://commission.europa.eu/news-and-media/news/2030-consumer-agenda-strengthening-consumer-protection-competitiveness-and-sustainable-growth-2025-11-19_en?prefLang=uk

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

ЗВІТ ПРО ШЛЯХИ ПЕРЕДАЧІ ТЕХНОЛОГІЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

CESAER, асоціація університетів науки і техніки, опублікувала новий *звіт "Шляхи штучного інтелекту для трансферу технологій"*, у якому представлені висновки опитування та обговорень серед експертів, практиків та політиків.

Звіт показує, що впровадження штучного інтелекту в офісах трансферу технологій все ще перебуває на ранній стадії, але швидко зростає. Хоча майже половина опитаних офісів вже експериментують зі штучним інтелектом для складання документів, аналізу патентів та підбору партнерів, багато хто залишається обережним через побоювання щодо захисту даних, інтелектуальної власності та етичних ризиків.

Результати дослідження підкреслюють як можливості, так і відповідальність використання штучного інтелекту в дослідженнях та інноваціях.

У звіті визначено ключові потреби сектору: інвестиції в грамотність та навчання у сфері штучного інтелекту, доступ до надійних інструментів, а також спільні інфраструктури, такі як регуляторні "пісочниці", для забезпечення безпечного проведення експериментів. У звіті закликається до скоординованих зусиль університетів, спонсорів та політиків для підтримки відповідального впровадження ШІ відповідно до Європейського закону про штучний інтелект та структур захисту даних.

<https://www.cesaer.org/news/universities-of-science-and-technology-chart-responsible-ai-pathways-for-technology-transfer-2038/>

ЗВІТ КОМІСІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПАРЛАМЕНТУ ТА РАДІ ПРО ПРОГРЕС У БОРОТБІ ЗІ ЗМІНОЮ КЛІМАТУ ЗА 2025 РІК

Європейська комісія контролює та оцінює прогрес у досягненні кліматичних цілей, як того вимагає законодавство ЄС. Згідно зі статтями 29(1) та 29(5) Регламенту про *управління Енергетичним союзом та боротьбою зі зміною клімату*, вона повинна щорічно до кінця жовтня, починаючи з 2021 року, оцінювати та звітувати про прогрес у досягненні кліматичних цілей, на виконання чого і направлений щорічний звіт (*COM/2025/668 та SWD/2025/347*).

У 2024 році була опублікована перша Європейська оцінка кліматичних ризиків, яка розділила всі ризики на п'ять кластерів ризиків (екосистеми, здоров'я, інфраструктура,

продовольство та економіка і фінанси). Вони можуть досягти критичного або навіть катастрофічного рівня протягом цього століття за сценаріїв високого потепління. Результати Європейської доповіді *про стан клімату за 2024 рік* також показали, що ці ризики загрожують життю, засобам до існування та добробуту багатьох європейців.

Для досягнення цілей ЄС у сфері клімату необхідні значні інвестиції. Щодо внеску досліджень та інновацій у досягнення цих цілей, то використовуються кошти Інноваційного фонду та програми "Горизонт Європа".

Інноваційний фонд – одна з найбільших у світі програм фінансування впровадження низьковуглецевих технологій. Мета полягає у виведенні на ринок нових чистих енергетичних та промислових технологій, щоб ЄС міг скоротити викиди, досягти кліматичної нейтральності та залишатися конкурентоспроможним. Фонд має орієнтовний бюджет у 40 мільярдів євро на період з 2020 по 2030 рік.

Програма "Горизонт Європа" підтримує дослідницьку та інноваційну діяльність у сфері клімату в таких сферах, як кліматологія та адаптація до зміни клімату, відновлювана енергія та зберігання енергії, декарбонізація промисловості, циркулярність, сталий розвиток, модернізація будівель та біорішення. Рамкова програма "Горизонт Європа" бореться зі зміною клімату, допомагає досягти Цілей сталого розвитку ООН та підвищує конкурентоспроможність і зростання ЄС. Програма "Горизонт Європа" має загальний бюджет у розмірі 95,5 мільярда євро на весь період 2021–2027 років. Вона повинна виділяти щонайменше 35% витрат на дослідження зміни клімату, що еквівалентно 34,8 мільярда євро фінансування протягом періоду 2021–2027 років. Враховуючи бюджет, виділений на боротьбу зі зміною клімату на 2021-2024 роки, та оцінки на 2025-2027 роки, програма знаходиться на шляху до виконання загального зобов'язання у 35%.

Кліматична стійкість повинна стати невід'ємною частиною всієї європейської політики. Триває робота над створенням інтегрованої системи ЄС щодо стійкості до зміни клімату, яка буде запропонована у 2026 році. Ця інтегрована система включатиме забезпечення того, щоб усі інвестиції враховували кліматичні ризики, які можуть матеріалізуватися протягом їхнього життєвого циклу ("стійкість за проектом").

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0668&qid=1763212499681>

ПОСІБНИК З ПОШИРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ

Виконавче агентство з досліджень (REA) Європейської Комісії опублікувало практичний посібник для дослідницьких та інноваційних проєктів, що фінансуються ЄС, із поширення та використання (D&E) результатів досліджень та інновацій, починаючи із картування зацікавлених сторін і закінчуючи вибором інструментів D&E.

Посібник є ресурсом для вивчення ключових інструментів, які допоможуть проєктам виконати очікування щодо D&E в рамках програми "Горизонт Європа".

[https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/51daa317-afc0-11f0-b37f-01aa75ed71a1/language-](https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/51daa317-afc0-11f0-b37f-01aa75ed71a1/language-en)

[en](https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/51daa317-afc0-11f0-b37f-01aa75ed71a1/language-en)

EPRS ПРЕДСТАВЛЯЄ БРИФІНГ ЩОДО ПОСИЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В ЄС

Європейська парламентська дослідницька служба (EPRS) опублікувала брифінг "Багаторічний фінансовий план 2028-2034: посилення конкурентоспроможності в ЄС". Цей брифінг містить початковий аналіз сильних та слабких сторін оцінки впливу Європейської Комісії, що супроводжує три пропозиції щодо Багаторічної фінансової рамкової програми щодо Європейського фонду конкурентоспроможності, Регламенту програми "Горизонт Європа" та Спеціальної програми "Горизонт Європа". Пропозиції були прийняті 16 липня 2025 року та передані до Комітету Європейського парламенту з питань промисловості, досліджень та енергетики (ITRE).

Брифінг містить такі ключові висновки:

- В оцінці впливу (ОВ) визнається відхилення від обсягу та глибини аналізу стандартних ОВ, визначених у Керівних принципах щодо кращого регулювання (BRG) та Інструментарії, з посиланням на Інструмент №9 (особливий випадок підготовки нової багаторічної фінансової структури). Хоча Рада з регуляторного контролю (РНК) визнала застосовність Інструменту №9, вона дійшла висновку, що проект звіту про ОВ містить суттєві недоліки, поширені майже по всіх розділах. Схоже, що рекомендації РНК були лише частково враховані в остаточному ОВ.
- Оцінка впливу, яка спирається на кілька джерел даних, надає вичерпний опис існуючої ситуації. Визначення проблеми, схоже, спирається на дані з різних джерел даних, включаючи проміжні та фактичні оцінки програм ЄС. Однак відповідні елементи висновків оцінки могли б бути викладені більш послідовно протягом усього Оцінки впливу.
- Опис проблем та їх причин міг би бути більш структурованим та чіткішим.
- У ОВ представлено три варіанти на додаток до базового сценарію. Ці варіанти лише частково пов'язані з проблемами, причинами проблем та цілями, що суперечить вимогам BRG. Виникає сумнів, чи всі вони представляють повністю реалістичні альтернативи базовому сценарію. У ОВ представлено основні елементи кожного варіанту лише коротко та не описано чітко, як вони сприятимуть досягненню цілей ініціатив.
- Під час порівняння та оцінювання варіантів за критеріями ефективності, результативності та узгодженості BRG, метод оцінювання можна було б додатково уточнити.
- Пропорційність не розглядається в Управлінні впливу.
- У ОВ оцінюється економічний, соціальний та екологічний вплив варіантів. Аналіз охоплює як якісні, так і кількісні компоненти. Однак у ОВ відкрито згадуються обмеження, що обмежують повноту та узгодженість доказової бази.
- Пропозиції видаються узгодженими з бажаним варіантом політики, визначеним у Звіті про вплив.

[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/774697/EPRS_BRI\(2025\)774697_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2025/774697/EPRS_BRI(2025)774697_EN.pdf)

ЗВІТ ФОРУМУ ЗАЦІКАВЛЕНИХ СТОРІН ESFRI

Європейський стратегічний форум з дослідницьких інфраструктур (ESFRI) опублікувала звіт про 3-тю зустріч Форуму зацікавлених сторін ESFRI, яка відбулася 10–11 червня 2025 року в Кракові, Польща. Звіт містить вичерпний огляд дискусій, висновків та результатів заходу, який зосередився на двох основних темах:

1. Стимулювання інновацій та сталого розвитку через співпрацю між дослідницькою інфраструктурою та промисловістю;
2. Синергія різних джерел фінансування.

У публікації зібрано ключові тези з виступів на панельних дискусіях, спільні пріоритети, висловлені учасниками, та результати групових обговорень у п'яти командах, проведених у двох секційних засіданнях.

<https://zenodo.org/records/17700720>

ЄК ПУБЛІКУЄ ОГЛЯД ЛІТЕРАТУРИ ЩОДО ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ТА ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

Європейська комісія опублікувала *"Огляд літератури з дослідницької та технологічної інфраструктури"*. Цей огляд містить короткі виклади нещодавніх наукових статей, що обговорюють проблеми дослідницької та технологічної інфраструктури. Публікацію розробила команда з "Економіки досліджень та інновацій" Відділу головного економіста Генерального директорату Європейської комісії з досліджень та інновацій.

ЄК зазначає, що європейські дослідницькі та технологічні інфраструктури світового класу є життєво важливими для наукового прогресу, інновацій та конкурентоспроможності. Європейська стратегія 2025 року зміцнює цей унікальний актив завдяки інтегрованим інвестиціям та довгостроковому баченню. Цей огляд досліджує наукові погляди на відкриті виклики дослідницьких та технологічних інфраструктур для сприяння обґрунтованій дискусії, яка має вирішальне значення для європейської конкурентоспроможності та стратегії "Оберіть Європу для науки".

<https://european-research-area.ec.europa.eu/news/new-commission-publication-research-and-technology-infrastructures-literature-review>

АНАЛІЗ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Європейська асоціація університетів (EUA) опублікувала результати свого опитування 2025 року щодо сталого розвитку та озеленення. Опитування охопило 400 вищі навчальні заклади із 43 країн.

Вищі навчальні заклади є ключовими учасниками досягнення цілей Порядку денного ООН на період до 2030 року. Вони враховують питання сталого розвитку в усіх своїх місіях, включаючи освіту, дослідження та інновації та організацію та

управління своїми кампусами. І, як показує цей звіт, європейські університети стають дедалі більш стратегічними в цій галузі, багато з яких застосовують комплексний підхід до Цілей сталого розвитку ООН, який виходить за рамки кліматичних та екологічних питань.

Крім того, європейські університети активно шукають можливості партнерства у сфері сталого розвитку та озеленення зі своїми місцевими громадами та на міжнародному рівні. Окрім індивідуальної співпраці, важливу роль відіграють мережі, і звіт містить огляд спеціалізованих мереж на європейському та національному рівнях.

Довідково: *Згідно зі звітом, екологічне перетворення академічних кіл не зупиняється на дослідженнях та інноваціях*

<https://eua.eu/publications/reports/sustainability-and-greening-in-european-higher-education.html>

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

УКРАЇНА ТА ЛИТВА УЗГОДИЛИ ПЕРЕЛІК СПІЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ПРОЄКТІВ НА 2026–2027 РОКИ

30–31 жовтня 2025 року у Вільнюсі (Литовська Республіка) відбулося 12 засідання двосторонньої українсько-литовської комісії зі співробітництва у сфері науки та технологій.

Під час роботи Комісії сторони:

- обговорили стан та перспективи українсько-литовського співробітництва у сфері науки та технологій;
- розглянули результати реалізації спільних науково-дослідних проєктів 2024–2025 років;
- визначили наукові пріоритети та результати проведення конкурсу спільних українсько-литовських науково-дослідних проєктів на 2026–2027 роки, обговорили й погодили продовження Робочої програми українсько-литовського співробітництва на 2026–2028 роки;
- сторони висловили готовність надалі співпрацювати в межах Міжнародної коаліції підтримки науки, досліджень та інновацій в Україні (R&I Coalition for Ukraine);
- обговорили питання подальшої підтримки від литовських партнерів щодо відновлення та модернізації дослідницької інфраструктури України, пошкодженої внаслідок повномасштабного вторгнення РФ на територію України.

Спільні проєкти на 2026–2027 роки

За результатами проведеної експертизи сторони затвердили *перелік* із 15 спільних українсько-литовських науково-дослідних проєктів, які реалізовуватимуться у 2026–2027 роках. Також погоджено продовження Робочої програми двостороннього наукового співробітництва та визначено строки оголошення наступного конкурсу.

На завершення засідання було засвідчено Протокол 12-го засідання Комісії підписами Лайми Тапараускене та Андрія Остапенка.

Зустрічі з українськими дослідниками в Литві

31 жовтня українська делегація зустрілася з керівництвом Академії освіти Університету Вітаутаса Великого та Вільнюського технічного університету імені Гедиміна. Обговорено:

- умови роботи українських учених, які після початку повномасштабної війни працюють або навчаються в Литві;
- виконання литовськими партнерами європейських наукових проєктів;
- можливості посилення співпраці університетів обох країн.

<https://mon.gov.ua/news/ukraina-ta-lytva-uzghodyly-perelik-spilnykh-naukovo-doslidnykh-proiektiv-na-2026-2027-roky>

МОН І ЄВРОПЕЙСЬКА КОМІСІЯ ПРОВЕЛИ ТАІЕХ-МІСІЮ З ОНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ПЛАНУ ВІДКРИТОЇ НАУКИ

МОН і Європейська комісія провели ТАІЕХ-місію з оновлення Національного плану відкритої науки

НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ

18–21 листопада 2025 року відбулася експертна місія ТАІЕХ, організована Європейською комісією у співпраці з Міністерством освіти і науки України. Місія була присвячена оцінюванню виконання Національного плану відкритої науки та напрацюванню рекомендацій щодо його оновлення.

У роботі місії взяли участь міжнародні експерти з Франції, Фінляндії та Іспанії. З українського боку було залучено широке коло зацікавлених сторін - представників Наукового комітету Національної ради України з питань розвитку науки і технологій, Національної академії наук України, Національної академії правових наук України, організації EIFL, а також інших профільних установ і експертів.

Основні результати:

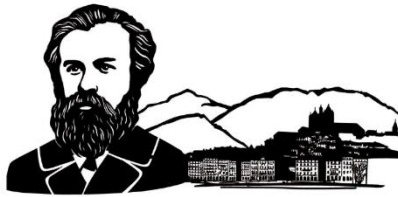
- проаналізовано реалізацію Національного плану відкритої науки;
- розглянуто місце відкритої науки у ERA Policy Agenda 2025–2027, рекомендації ЮНЕСКО щодо відкритої науки та вимогам GDPR;
- представлено та оцінено моделі відкритого доступу (Green, Gold, Diamond, Hybrid) та їхнє застосування в національних системах;
- представлено європейські практики розвитку інституційних та національних репозитаріїв на прикладах розбудови відповідних систем в Іспанії, Франції та Фінляндії;
- презентовано моделі моніторингу відкритої науки, зокрема French Open Science Monitor, Open Science Monitoring Initiative (OSMI), фінський та іспанський підходи до оцінювання відкритості;
- проведено воркшопи для українських установ з формування пропозицій для актуалізації Національного плану відкритої науки.

Подальші кроки

На основі отриманих висновків МОН підготує дорожню карту реалізації політики відкритої науки в Україні, зокрема і через актуалізацію завдань Національного плану відкритої науки та розробки пропозицій щодо національної системи моніторингу відкритого доступу.

<https://mon.gov.ua/news/mon-i-ievropeiska-komisiia-provely-taiox-misiu-z-onovlennia-natsionalnoho-planu-vidkrytoi-nauky>

ШВЕЙЦАРСЬКО-УКРАЇНСЬКА НАУКОВА СПІВПРАЦЯ. ПРОЄКТ "МИХАЙЛО ДРАГОМАНОВ: ШВЕЙЦАРІЯ НА УКРАЇНСЬКІЙ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІЙ МАПІ ЄВРОПИ"

Від січня 2025 року спільна команда науковців Університету Лозанни (Швейцарія) й Інституту історії України НАН України виконує проєкт "Михайло Драгоманов: Швейцарія на українській інтелектуальній мапі Європи" (*"Mykhailo Dragomanov: Switzerland on Ukraine's Intellectual Map of Europe"*). Проєкт реалізується за міжнародною програмою "Українсько-швейцарські спільні дослідницькі проєкти: Конкурс 2023", організованою Національним фондом досліджень України та Швейцарським національним науковим фондом.

Проєкт залучив низку вчених із різних країн до студіювання швейцарської й української інтелектуальної історії. У листопаді 2025 року відбулися два наукові онлайн-форуми, присвячені швейцарській добі Михайла Драгоманова і Драгоманівським студіям. 7–8 листопада в Лозанні проведено науковий семінар "Mykhailo Dragomanov's Europe" ("Європа Михайла Драгоманова"), а 14 листопада в Києві – "Драгоманівські студії: проєкти, ретроспективи та перспективи".

На обох форумах розглядалися проблеми інтелектуального, політичного та культурного трансферу європейських ідей в Україну. До заходів долучилося понад двадцять істориків і науковців-суспільствознавців, які представляли університети й дослідницькі інституції дев'яти країн: Швейцарії, України, Болгарії, Великої Британії, Канади, Німеччини, Польщі, Франції та Чехії.

Наукові керівники проєкту – Бела Капоссі (Лозанна) й Олексій Ясь (Київ) представили швейцарсько-український проєкт з інтелектуальної історії. На обох семінарах відбулася презентація *електронного архіву Михайла Драгоманова*, котрий підготували й запустили Світлана Блашук (Київ) й Оксана Юркова (Київ). Архітектура цього цифрового сховища базується на бібліотечній системі ABIS Koha, спеціально адаптованій до потреб проєкту.

Швейцарсько-український проєкт триватиме і наступного, 2026 року. Його учасники запланували, серед іншого, нові наукові форуми та підготовку індивідуальних і колективних наукових праць.

<https://www.nas.gov.ua/news/shveycarsko-ukrainska--naukova-spivpracya-proyekt-mihaylo-dragomanov-shveycariya-na-ukrainskiy-intelektualniy-mapi-yevropi>

МОН І СВІТОВИЙ БАНК ОБГОВОРILI РОЗШИРЕННЯ ПАРТНЕРСТВА У СФЕРІ ОСВІТИ І НАУКИ

Упродовж 4–7 листопада 2025 року відбулася місія Світового банку в Україні, присвячена питанням розвитку людського капіталу, освіти та підвищення стійкості освітньої системи.

Представники Світового банку спільно з керівництвом Міністерства освіти і науки України обговорили стратегічні напрями співпраці, результати чинних проєктів і підготовку до нових ініціатив.

Програма місії охоплювала зустрічі в МОН, робочий візит до Маріупольського державного університету, де триває навчання академічних менеджерів, Державного університету "Київський авіаційний інститут", а також закладів професійної освіти столиці. Під час зустрічей сторони обговорили результати спільної роботи в межах двох флагманських програм Світового банку — **LEARN і UIHERP**, а також окреслили напрями розширення партнерства, зокрема для підтримки інноваційного складника вищої освіти і науки, розвитку дошкільної освіти та формування навичок для економіки майбутнього.

Вища освіта: результати UIHERP

Проєкт UIHERP (Ukraine Higher Education and Research Program / Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів) став ключовим інструментом реалізації трансформації системи вищої освіти, узгодженої зі Стратегічним планом МОН і цілями європейської інтеграції.

У межах компонента з модернізації мережі до проєкту вже долучено 10 укрупнених університетів. Для них проведено 55 закупівель на 360 млн грн, укладено ще 42 договори на 180 млн грн. Триває постачання унікального дослідницького обладнання — лабораторних комплексів, інженерного та високотехнологічного наукового устаткування.

34 прифронтові та переміщені університети продовжують отримувати додаткове фінансування та обладнання на 135 млн грн, щоб підтримати стабільність освітнього процесу.

Окремий напрям — Програма навчання академічних менеджерів, у межах якої понад 1000 керівників ЗВО пройдуть навчання з управлінських і стратегічних навичок у 2026 році.

Наступним кроком стане запуск компонента CampEX — створення Кампусів досконалості на базі найпотужніших навчальних та наукових осередків університетів країни. Вони зосередяться на напрямках, пов'язаних із національною інноваційною стратегією WINWIN: космічні технології, біотехнології, агротехнології, зелена енергетика, кібербезпека, прикладні соціальні інновації, критична інфраструктура, напівпровідники, культурна спадщина тощо. Кампуси матимуть сучасні простори, обладнання та управління.

<https://mon.gov.ua/news/mon-i-svitovyi-bank-obhovoryly-rozshyrennia-partnerstva-u-sferi-osvity-i-nauky>

УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ

УКРАЇНА ПРЕДСТАВИЛА ОНОВЛЕННЯ ЩОДО РОЗВИТКУ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ НА 10-МУ ЗАСІДАННІ КЛАСТЕРА 4

26 листопада 2025 року українська делегація взяла участь у Session 2 — Research and Innovation 10-го засідання Кластера 4 Угоди про асоціацію. Під час сесії Україна представила оновлену інформацію про стан досліджень та інновацій, участі в "Горизонт Європа" й інших програмах ЄС, а також ключові реформи для інтеграції до Європейського дослідницького простору (ERA).

До підготовки та представлення оновлень долучилися фахівці Міністерства освіти і науки України, зокрема Директорат розвитку науки та Директорат інновацій та зв'язків науки з реальним сектором економіки, які відповідають за формування та реалізацію політики у сфері науки, інновацій та залучення українських дослідників до програм ЄС.

Вплив війни та збереження наукового потенціалу

Попри щоденні виклики, пов'язані з війною, Україна продовжує здійснювати реформи у сфері науки й інновацій та поглиблювати співпрацю з ЄС.

Повідомлено про роботу над законопроектами щодо:

1. відновлення дії Угоди між Україною та Європейським співтовариством про наукове і технологічне співробітництво;
2. питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих учених;
3. нових підходів до оцінювання дослідницьких установ та їхнього керівництва, зокрема запровадження KPI;
4. реалізації принципів відкритої науки;
5. нової системи пріоритетів у сферах наукової та інноваційної діяльності.

Представлено ключові показники участі України в програмі "Горизонт Європа" та Euratom

- подано **2 397** заявок за участю українських організацій;
- **236** українських організацій стали учасниками проєктів;
- загальний обсяг залученого фінансування становить **понад 64 млн євро**, водночас Україна входить до лідерів серед асоційованих країн за обсягом отриманих коштів;
- українські організації координують **9 міжнародних проєктів**;
- Україна посідає **6 місце серед 19 асоційованих країн** за обсягом отриманих коштів.

Реформи у сфері науки й досліджень

Окремо було представлено прогрес у зміні політик та інструментів фінансування науки:

- проведення державної атестації наукових установ і університетів за шістьма напрямками, що охопила 316 наукових установ та 341 науковий напрям закладів вищої

освіти. Атестація стане основою для впровадження нового підходу розподілу державного фінансування за принципом performance-based funding;

- діяльність інфраструктури підтримки українських учасників програми "Горизонт Європа": робота Офісу "Горизонт Європа" в Україні, мережі з 22 Національних контактних пунктів та участі 39 представників України в програмних комітетах програми;
- залучення України до процесів формування ЄДП та представництво України у 17 тематичних підгрупах ERA Forum;
- участь МОН у проєктах програми "Горизонт Європа": LUKE, RIFF та SBEP, що передбачають фінансування R&I проєктів, розвиток і відновлення дослідницької інфраструктури та блакитної економіки.

Міжнародна коаліція з підтримки науки та інновацій. Україна поінформувала учасників, що у липні 2025 року на Ukraine Recovery Conference створено **Коаліцію з підтримки науки, досліджень та інновацій в Україні**. До неї вже входять 14 країн, Європейська комісія та провідні міжнародні організації, зокрема ЮНЕСКО, ПРООН і Science Europe. Коаліція зосереджується на підтримці українських дослідників, відновленні інфраструктури та розвитку політики у сфері науки й інновацій як складника повоєнного відновлення. Коаліція продовжує розширюватися завдяки новим партнерам. У перспективі очікується значне збільшення донорської підтримки науки та інновацій та прогнозується, що до 2027 року фінансування на науку зросте з 0,37% до 1% ВВП.

Розвиток інноваційної екосистеми України. Україна також представила оновлення правової бази, запуск нових інструментів для взаємодії науки й бізнесу щодо розвитку інноваційної екосистеми, яка формується відповідно до підходів ЄС.

В основі політики — Стратегія розвитку інноваційної діяльності до 2030 року та Стратегія цифрового розвитку інновацій до 2030 року. На їхній основі триває підготовка ключових законопроєктів, зокрема про державні пріоритети у сфері НТІ, інноваційну діяльність, трансфер технологій та пакет для запуску правового режиму **Science.City**.

Окремо презентовано оновлену модель державного замовлення на НТР:

- участь 10 міністерств у формуванні тематик і техзавдань;
- цифровізований конкурсний добір;
- незалежна експертиза та пітчінг для замовників;
- можливість співфінансування бізнесу;
- збільшення фінансування до 238 тис. євро на проєкт.

Також оголошено додатковий конкурсний відбір, що стартує у 2026 році - планується запуск спільних конкурсів прикладних досліджень із бізнесом, а також створення Агенції прикладних досліджень — інституції, яка відповідатиме за грантову підтримку R&D та технологічний трансфер.

Україна розвиває мережу інноваційних середовищ: стартап-школи на базі ЗВО вже підтримали понад 150 команд і створили 40+ прототипів. Також у співпраці з Brave1 формуються центри оборонних досліджень у шести технологічних напрямках.

<https://mon.gov.ua/news/ukraina-predstavyla-onovlennia-shchodo-rozvytku-doslidzen-ta-innovatsii-na-10-mu-zasidanni-klastera-4>

У МЕЖАХ ПРОЄКТУ EDC ВИКЛАДАЧІ УНІВЕРСИТЕТІВ ПРЕЗЕНТУВАЛИ МІКРОПРОЄКТИ

14 листопада в МОН у межах проєкту EDC (Education for Democratic Citizenship in Ukraine) викладачами університетів було презентовано мікропроєкти.

У заході взяли участь Олександра Гусак, генеральний директор директорату європейської та євроатлантичної інтеграції, Олена Шикова, експерт директорату вищої освіти та освіти дорослих, Ганна Риженко - один з розробників проєкту EDC та афілійований дослідник Ліннеа університету, Швеція.

15 учасників першої цільової групи, які пройшли навчальну програму з демократичного громадянства у Кракові та в онлайн форматі у серпні-вересні 2025 року, презентували покрокові програми з розвитку громадянської освіти та демократичного середовища у закладах вищої освіти, які вони представляють.

Серед цільових груп представлених мікропроєктів — студенти, академічна спільнота, учні шкіл, представники громад.

Реалізація мікропроєктів триватиме до жовтня 2026.

EDC (Education for Democratic Citizenship in Ukraine) фінансується Svenska institutet.

<https://mon.gov.ua/news/u-mezhakh-proiektu-edc-vykkladachi-universytetiv-prezentuvaly-mikroproiektu>

ВИЗНАЧЕНО ПЕРЕМОЖЦІВ ПЕРШОЇ ЧЕРГИ КОНКУРСУ ДЕРЖЗАМОВЛЕННЯ НА НАУКОВО-ТЕХНІЧНІ РОЗРОБКИ У 2025 РОЦІ

Міністерство освіти і науки України підбило підсумки конкурсного добору науково-технічних (експериментальних) розробок за державним замовленням, виконання яких розпочнеться у 2026 році за кошти державного бюджету, оголошеного наказом МОН від 17.06.2025 № 864. Конкурс проведено в цифровому форматі в Національній електронній науково-інформаційній системі.

Формування пріоритетної тематики — участь 7 центральних органів влади

До визначення пріоритетної тематики долучено сім міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, які сформували державні потреби та вихідні технічні завдання. Серед них: Міністерство оборони України (Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України), Міністерство внутрішніх справ України, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України (Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Міністерство аграрної політики та продовольства України) та Служба безпеки України.

Уперше визначено пріоритетні державні потреби з позначенням терміновості їхнього виконання — до 12, 18 та 24 місяців відповідно.

Конкурсний добір проводили відповідно до наказу МОН від 11.06.2025 № 840, та вихідних технічних завдань для забезпечення державних потреб у 2026–2027 роках.

Тематика конкурсу спрямована на розв'язання завдань щодо:

- зміцнення обороноздатності держави;
- поліпшення якості життя громадян;
- покращення стану довкілля;
- забезпечення сталого економічного зростання у післявоєнний період.

За підсумками конкурсу Науково-технічна рада МОН (протокол № 1 від 13.11.2025) рекомендувала до фінансування: 14 науково-технічних (експериментальних) розробок. Враховуючи чутливість та обмежений доступ до інформації наукові керівники розробок отримають відповідну інформацію в персональному кабінеті Системи.

Загальний обсяг фінансування нових проєктів становить 116,9 млн грн.

Найближчим часом уряд має затвердити перелік найважливіших розробок у межах державного замовлення на 2026–2027 роки. Після ухвалення відповідного розпорядження Кабінету Міністрів України МОН розпочне укладання договорів із організаціями-виконавцями розробок. Наукові керівники можуть переглянути результати конкурсу у своїх кабінетах у Системі.

<https://mon.gov.ua/news/vyznacheno-peremozhstv-pershoi-cherhy-konkursu-derzhzamovlennia-na-naukovo-tekhnichni-rozrobky-u-2025-rotsi>

НАУКОВЦІ НАН УКРАЇНИ СТАЛИ СТИПЕНДІАТАМИ ПРЕСТИЖНОЇ МІЖНАРОДНОЇ ПРОГРАМИ FULBRIGHT VISITING SCHOLAR PROGRAM 2025/2026

Науковці Національної академії наук України успішно пройшли конкурсний відбір та стали стипендіатами престижної міжнародної програми академічних обмінів Fulbright Visiting Scholar Program на 2025/2026 академічний рік.

Fulbright Visiting Scholar Program – це унікальна можливість для українських учених проводити дослідження у провідних університетах, наукових і дослідницьких установах США протягом 3-9 місяців. Програма сприяє поглибленню професійної експертизи, міждисциплінарному обміну та налагодженню нових міжнародних академічних зв'язків.

Цьогорічними стипендіатами від установ НАН України стали:

- доктор технічних наук **Олексій Меркулов** (Інститут чорної металургії ім. З.І. Некрасова НАН України, м. Дніпро) – проведення дослідження в Arizona State University;
- кандидат фізико-математичних наук **Оксана Яструбчак** (Інститут фізики напівпровідників ім. В.Є. Лашкарьова НАН України, м. Київ) – проведення дослідження в University of Notre Dame.
- доктор фізико-математичних наук **Олексій Кулешов** (Інститут радіофізики та електроніки ім. О.Я. Усикова НАН України, м. Харків) – проведення дослідження в University of California, Davis.

Програма Fulbright відкриває широкі можливості не лише для індивідуального фахового зростання, але й для започаткування довготривалих міжнародних партнерств,

реалізації спільних проєктів, посилення присутності української науки в глобальному інтелектуальному просторі.

<https://www.nas.gov.ua/news/naukovci-nan-ukrani-stali-stipendiatami-prestizhno-mizhnarodno-programi-fulbright-visiting-scholar-program-20252026>

ВІДБУВСЯ ФІНАЛЬНИЙ PITCH DAY ПРОГРАМИ SCIENCE & BUSINESS ACCELERATION: ВИЗНАЧЕНО ПЕРЕМОЖЦІВ

21 листопада в Києві відбувся фінальний Pitch Day 6-місячної програми **Science & Business Acceleration**, яку Міністерство освіти і науки України реалізує спільно з Українським фондом стартапів у співпраці з SET University, eō Business Incubator та Berkeley Haas Entrepreneurship.

Програму спрямовано на розвиток наукомістких інновацій, створених українськими дослідниками, інноваторами та підприємцями, а також на розбудову мережі стартап-шкіл, інкубаторів та акселераторів.

Протягом пів-року в акселерації взяли участь вісім команд, переможцями стали:

1 місце — Synteza

Платформа для генерації синтетичних даних, яка дає змогу компаніям швидко, безпечно та економічно ефективно навчати системи комп'ютерного зору. Synteza моделює фотореалістичні промислові середовища: фабрики, склади, нафтопереробні заводи, дозволяючи створювати мільйони маркованих зображень за хвилини, не покладаючись на ручний збір даних. Команда отримала три квитки на VivaTech 2026 та \$25 000 AWS-кредитів.

2 місце — Yharvest

Система, що прогнозує врожайність сільськогосподарських культур, надає рекомендації щодо удобрення та обробки полів і допомагає обрати оптимальні гібридні сорти, адаптовані до поточних умов. Має хмарну ШІ-платформу, що базується на алгоритмах нейронної мережі. Команда отримала \$25 000 AWS-кредитів.

3 місце — GrainMole

Модульна система моніторингу стану зерна у пласких сховищах. Збираючи та аналізуючи дані в режимі реального часу, вона прогнозує псування під час тривалого зберігання, допомагаючи компаніям зі зберігання зерна зменшити втрати і заощадити час. Команда отримала \$25 000 AWS-кредитів.

Science & Business — це 6-місячна акселерація наукомістких стартапів від Міністерства освіти і науки України та Фонду розвитку інновацій (Українського фонду стартапів), що з 2021 року допомагає українським технологіям рости й виходити на ринок. Програма є частиною Дорожньої карти розвитку мережі *стартап-шкіл — інкубаторів — акселераторів*.

<https://mon.gov.ua/news/vidbuvsia-finalnyi-pitch-day-prohramy-science-business-acceleration-vyznacheno-peremozhstv-akselratsii-naukomistkykh-startapiv>

НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ

ЄС ВИДІЛЯЄ ПОНАД 600 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО НА ПРОЄКТИ З АЛЬТЕРНАТИВНОГО ПАЛИВА ДЛЯ СТИМУЛЮВАННЯ МОБІЛЬНОСТІ З НУЛЬОВИМ РІВНЕМ ВИКИДІВ

70 проєктів отримують понад 600 мільйонів євро грантів ЄС на електрифікацію та декарбонізацію дорожнього, морського, внутрішнього водного та повітряного транспорту вздовж Трансевропейської транспортної мережі (TEN-T). Ці проєкти передбачають розгортання інфраструктури постачання альтернативних видів палива, такої як станції заряджання електромобілів, станції заправки воднем, пункти постачання електроенергії та бункерування аміаком і метанолом у 24 країнах ЄС.

Транспортна мережа Європи буде електрифікована завдяки встановленню понад 1000 станцій заряджання електромобілів для легких транспортних засобів та 2000 нових станцій заряджання для важких транспортних засобів. Крім того, 16 європейських аеропортів електрифікують свої наземні служби, що зробить ключовий внесок у скорочення викидів від авіації.

Воднева економіка також буде стимульована завдяки встановленню 38 станцій заправки воднем для автомобілів, вантажівок та автобусів. 24 морські порти отримають вигоду від інтеграції більш екологічних технологій, включаючи берегове електропостачання (OPS), електрифікацію портових служб та аміачні бункерувальні установки для палива морських суден.

Наступні кроки

Після схвалення 70 відібраних проєктів державами-членами ЄС року Європейська Комісія ухвалить рішення про надання гранту. Європейське виконавче агентство з питань клімату, інфраструктури та навколишнього середовища (CINEA) розпочинає підготовку грантових угод з успішними проєктами. Через вичерпання коштів третій термін подання заявок буде скасовано. Тепер Комісія оцінить потенційні рефінансування та згодом підготує нову робочу програму та конкурс пропозицій у найближчі місяці.

Довідково

Проєкти були відібрані в рамках другого терміну подання заявок на грант AFIF 2024-2025 років, який завершився 11 червня 2025 року. Загальний розмір виділеного гранту на ці проєкти становить 600 мільйонів євро: 505 мільйонів євро за загальним бюджетом та 95 мільйонів євро за бюджетом Когезії.

Цей заклик підтримує цілі щодо загальнодоступних зарядних станцій для електромобілів та водневих заправних станцій на основних транспортних коридорах та вузлах ЄС, як це визначено в [Регламенті розгортання інфраструктури альтернативного палива \(AFIR\)](#), в [авіаційному регламенті ReFuelEU](#) та в [морському регламенті FuelEU](#). AFIF також прагне покращити інфраструктуру альтернативного палива в портах шляхом значних інвестицій в OPS. Це сприяє переходу суден на відновлюване та

низьковуглецеве паливо, що також є головним пріоритетом, викладеним у *Плані інвестицій у сталий транспорт*. Щодо інфраструктури зарядки важких транспортних засобів, *План дій для автомобільної галузі* заохочує впровадження транспортних засобів з нульовим рівнем викидів шляхом прискорення розгортання необхідної інфраструктури.

https://cinea.ec.europa.eu/news-events/news/eu-awards-over-eu600-million-alternative-fuel-projects-boost-zero-emission-mobility-2025-11-17_en?prefLang=uk

ЄС ПІДТРИМУЄ ПЕРЕХІД ДО ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОГО КЛІМАТУ, ІНВЕСТУЮЧИ ПОНАД 358 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО У 132 НОВІ ПРОЕКТИ ПО ВСІЙ ЄВРОПІ.

Комісія надала понад 358 мільйонів євро на *132 нові проекти* по всій Європі в рамках програми *LIFE щодо навколишнього середовища та клімату*. Виділена сума становить понад половину від загальних інвестиційних потреб у розмірі 536 мільйонів євро для цих проектів – решта надходить від національних, регіональних та місцевих органів влади, державно-приватних партнерств, підприємств та організацій громадянського суспільства.

Проекти LIFE відіграють значну роль у переході ЄС до чистої, циркулярної та стійкої економіки, допомагаючи захищати та відновлювати біорізноманіття ЄС, підтримуючи конкурентоспроможність промисловості та сприяючи досягненню довгострокової мети ЄС – досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року. Ці інвестиції матимуть тривалий вплив на наше довкілля, економіку, промисловість та добробут усіх європейців.

Проекти охоплюватимуть усі сфери програми LIFE, мобілізуючи 225 мільйонів євро (з яких ЄС надасть 147 мільйонів євро) на природу та біорізноманіття, з 34 проектами для відновлення природних середовищ існування, прибережних екосистем та прісної води; та покращення природоохоронного статусу птахів, комах, амфібій та ссавців.

Ці інвестиції принесуть переваги, які підтримають економіку та добробут. Зокрема 133 мільйони євро - на розвиток циркулярної економіки та покращення якості життя, 96 мільйонів євро - на 19 проектів, спрямованих на посилення стійкості до зміни клімату та зусиль щодо пом'якшення її наслідків, 82 мільйони євро - на 48 проектів, спрямованих на прискорення переходу на чисту енергію.

Довідково

За 33 роки свого існування *програма LIFE* співфінансувала понад 6500 екологічних та кліматичних проектів країнам ЄС та асоційованим країнам. 132 проекти, оголошені сьогодні, були відібрані з понад 895 заявок, поданих у рамках конкурсу *пропозицій LIFE 2024*. Поточна програма LIFE розпочалася у 2021 році та триватиме до 2027 року, з бюджетом у 5,43 мільярда євро. Гранти, що фінансуються в рамках програми LIFE, управляються *CINEA, Європейським виконавчим агентством з питань кліматичної інфраструктури та навколишнього середовища*.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_2623

ПОТОЧНІ ПРОЕКТИ

ПОШУК БАЛАНСУ МІЖ КОМФОРТОМ ЕЛЕКТРОМОБІЛЯ ТА ЗАПАСОМ ХОДУ

Проект *EFFEREST* (відкриється в новому вікні), що фінансується ЄС, робить електромобілі (EV) доступнішими, комфортнішими, енергоефективнішими та безпечнішими.

Його метою є підвищення конкурентоспроможності європейських електромобілів на світовому ринку з орієнтацією на проектування систем на основі штучного інтелекту та цілісне управління енергією, орієнтованих на користувача.

Працюючи над досягненням цієї мети, EFFEREST нещодавно провів бенчмаркінг, щоб дослідити компроміс між комфортом салону та задоволеністю користувачів та компроміс між запасом ходу та тепловим комфортом.

Встановлення еталону для електромобілів

Комплексна кампанія EFFEREST з *бенчмаркінгу*, що охопила три електромобілі, стала важливою віхою для проєкту. Проведена в контрольованих теплових умовах, вона досліджувала критичний компроміс між комфортом салону та споживанням енергії – важливим фактором, що впливає на продуктивність електромобіля та задоволеність користувачів.

Транспортні засоби пройшли Всесвітній гармонізований цикл випробувань легкових транспортних засобів – стандартизований протокол випробувань, який використовується для визначення витрати палива, викидів CO₂ та запасу ходу на електротязі.

Результати випробувань висвітлили ключову проблему в проєктуванні електромобілів, а саме те, що кращий комфорт часто призводить до вищого споживання енергії, і навпаки.

Інтерв'ю для аналізу електромобілів

EFFEREST також провів якісне інтерв'ю, щоб з'ясувати, як водії електромобілів балансують запас ходу та комфорт. Було опитано 10 осіб, щоб дослідити їхній досвід прогнозування запасу ходу, теплового комфорту та різних режимів водіння. Опитувані повідомили, що загалом задоволені запасом ходу своїх електромобілів, але деякі згадали про посилені зусилля з планування, уникнення використання електромобілів для тривалих поїздок та зменшення запасу ходу за низьких температур. Усі водії повідомили, що автоматичне регулювання температури зазвичай працює добре, і вони також знають про режими водіння, проте шість заявили, що еко-режим впливає на кліматичний комфорт.

Результати порівняльних тестів та інтерв'ю проєкту EFFEREST (EFFicient user-oriented Energy management SyStems for optimized EVs) будуть враховані при розробці систем, що визначають комфорт салону та продуктивність силового агрегату.

Загалом EFFEREST підвищить конкурентоспроможність Європи, зміцнюючи промислове лідерство в ключових цифрових, передових та нових технологіях, щоб зробити електромобілі більш привабливими для світового масового ринку.

Деталі проекту

Координатор: Австрія

Учасники: Австрія, Бельгія, Іспанія, Німеччина, Італія, Турція

Загальні витрати € 6 416 748,74

Внесок ЄС € 4 999 814,25

Тривалість: січень 2024 – грудень 2026.

<https://cordis.europa.eu/article/id/462096-finding-the-balance-between-electric-vehicle-comfort-and-driving-range>

ЗАВЕРШЕНІ ПРОЕКТИ

ПЕРЕДБАЧИТИ ДЛЯ ЗАХИСТУ: НОВА ТЕХНОЛОГІЯ ДАЄ ДИКІЙ ПРИРОДІ ШАНС НА БОРОТЬБУ

Незважаючи на десятиліття політики охорони природи, Європа все ще спостерігає повсюдне скорочення біорізноманіття. Партнери NATURE-FIRST прагнули змінити це. Їхньою метою було зробити моніторинг біорізноманіття швидшим, розумнішим та прогнозованішим, використовуючи цифрові інновації та аналітику в режимі реального часу, а також створити інструменти, призначені для практичного використання вченими, рейнджерами та природоохоронними агентствами, які займаються захистом дикої природи.

Проект, очолюваний Sensing Clues – некомерційною організацією з дослідження охорони природи в Нідерландах – об'єднав 12 партнерів, які зосередилися на чотирьох заповідних територіях, які стикаються зі зростаючим тиском через зміни землекористування, зміни клімату та конфліктом між людиною та дикою природою: заповідник Анкарес-Курел в Іспанії, дельта Дунаю та Марамуреш у Румунії та Україні, а також гори Стара Планина в Болгарії.

Практичний підхід

Рішення NATURE-FIRST були розроблені для польових робіт, а не для лабораторії, з трирічним терміном, що вимагав швидких дій. Зацікавлені сторони, включаючи екологів, рейнджерів та спеціалістів з обробки даних, працювали разом над визначенням потреб, тестуванням прототипів та вдосконаленням інструментів. Метою було створення систем раннього попередження для виявлення тенденцій до виникнення проблем.

Команда розробила інструменти, включаючи мобільні додатки для звітності, системи моніторингу в режимі реального часу, "комплект для розслідування місця злочину" щодо дикої природи та інтегровану платформу даних, щоб допомогти фахівцям з охорони природи втрутитися до того, як екосистеми досягнуть критичних переломних моментів.

Ще одним із видатних досягнень NATURE-FIRST стала розробка цифрових двійників – моделей на основі даних, які імітують реальні екосистеми та допомагають прогнозувати поведінку. До них належать модель осетрів, яка прогнозує поведінку на основі даних про навколишнє середовище, радар конфлікту між людиною та ведмедем, який генерує прогнози ризиків, та радар міграції журавлів, який прогнозує міграційні зрушення. Інтегровані в платформу Sensing Clues, ці інструменти об'єднують різноманітні дані в єдиний практичний ресурс. Поєднуючи біологію охорони природи з запобіганням злочинам проти дикої природи, проєкт вирішував такі проблеми, як браконьєрство, злочини проти дикої природи та конфлікти між людиною та дикою природою.

Повноцінно функціональна платформа

В основі NATURE-FIRST лежить платформа інтеграції даних, розроблена для гнучкості та швидкості. Здатна приймати сигнали датчиків, зображення з фотопасток, супутникові знімки та історичні записи, система дозволяє користувачам створювати звіти, аналітику та сповіщення, адаптовані до їхніх потреб.

Портал Sensing Clues готовий до виходу на ринок і пропонує модель безкоштовної підписки, що робить інструменти доступними навіть для команд з охорони природи з низьким бюджетом. На відміну від багатьох дослідницьких проєктів, які мають труднощі з масштабуванням, NATURE-FIRST інтегрував ринкове тестування з ранньої стадії. Результатом є система з доведеним попитом та операційним успіхом.

Ця робота підтримує реалізацію амбітної екологічної політики, такої як *Стратегія ЄС щодо біорізноманіття до 2030 року* – ключова частина *Європейської зеленої угоди* – яка спрямована на розширення зусиль щодо охорони та відновлення природи по всій Європі. У дельті Дунаю модель осетрів тепер використовується румунськими вченими, спираючись на дані про морфологію річок та рівень води.

Тим часом в Українських Карпатах та Поліссі команди WWF відстежують великих хижаків, таких як ведмеді, з новою точністю, використовуючи дані платформи для переосмислення своїх стратегій охорони природи.

Охорона природи заради майбутнього

NATURE-FIRST забезпечила повністю функціональну систему, яка дозволяє командам з охорони природи рухатися швидше, краще прогнозувати та діяти до того, як деякі середовища існування та види повністю зникнуть. Результати та плани на майбутнє були представлені на заключній конференції проєкту в червні, де було продемонстровано, як прогнозування на основі даних може формувати майбутнє захисту біорізноманіття.

Деталі проєкту

Координатор: Нідерланди

Учасники: Австрія, Болгарія, Іспанія, Південна Африка, Україна

Загальні витрати € 4 538 348

Внесок ЄС € 4 538 348

Тривалість: вересень 2022 – серпень 2025.

<https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/projects/success-stories/all/predict-protect-new-technology-giving-wildlife-fighting-chance>

РОЗУМІННЯ ТОГО, ЯК ДІТИ ВЧАТЬСЯ СПІЛКУВАТИСЯ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ

Швидке зростання цифрових технологій, таких як планшети з підключенням до Інтернету, змінює взаємодію людей, а також те, як вони інтерпретують та передають інформацію про світ.

Завдяки проєкту e-LADDA, який фінансувався програмою *дій Марії Склодовської-Кюрі*, Вулчанова та її команда досліджували наслідки цифрових технологій для раннього розвитку та мови дитини. Вони також провели перше порівняльне дослідження впливу екрану та цифрових звичок і середовища вдома в Німеччині, Італії, Норвегії, Іспанії та Великій Британії.

За допомогою серії досліджень дослідники визначили основні механізми, що беруть участь у вивченні мови, як вони розвиваються з віком, і чи розвиваються вони по-різному через слуховий та зоровий досвід.

Вплив екрану та цифрові звички по всій Європі. Команда виявила, що мало що відомо про вплив цифрових технологій на розвиток мови, зокрема у дітей дошкільного віку (віком 4-6 років).

Дорослі та діти всіх вікових груп чутливі до прогалин у знаннях під час вивчення нових слів, але лише дорослі та старші діти активно працюють над зменшенням невизначеності та збором необхідних знань.

Команда e-LADDA також виявила, що спільне інтерактивне читання може бути корисним, а використання цифрових технологій для вивчення слів може допомогти дітям з аутизмом та дітям, які вивчають другі мови.

Допомога батькам та політикам адаптуватися до цифрової ери

Команда передала свої експертні поради місцевим освітянам та політикам, а також організувала низку публічних заходів у Нідерландах, Норвегії та Португалії.

Другим важливим досягненням стало включення теми до спеціального випуску журналів "Психологія розвитку", "Життя в цифровій екології".

Деталі проєкту

Координатор: Норвегія

Учасники: Великобританія, Іспанія, Латвія, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Португалія, Швеція

Загальні витрати € 3 820 153

Внесок ЄС € 3 820 153

Тривалість: листопад 2019 – лютий 2024.

<https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/projects/success-stories/all/understanding-how-children-learn-communicate-digital-age>

ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ

UNIVERSITY INNOVATION DAY: ОНЛАЙН-ПОДІЯ ДЛЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ПРО ІННОВАЦІЇ ТА СТАРТАПИ

University Innovation Day: онлайн-подія для університетів про інновації та стартапи

НАУКА ТА ІННОВАЦІЇ

4 грудня о 15:00 відбудеться онлайн-подія **University Innovation Day**. Подія присвячена системному розвитку інновацій та підтримки стартапів українськими університетами.

Це фінальний захід університетських стартап-студій проєкту **Seeds of Bravery: "Seeds of Bravery Startup Studios Final event: University Innovations in Ukraine — From Policy to Practice"**.

Реєстрація на подію: <https://luma.com/6mwx1gs3>

У межах заходу:

◆ МОН і Український фонд стартапів представлять сучасні підходи до підтримки університетських інновацій та розвитку мережі стартап-шкіл — інкубаторів — акселераторів.

◆ Команда YEP Accelerator поділиться результатами дворічного пілоту університетських стартап-студій Seeds of Bravery у чотирьох університетах та практичними інструментами для роботи з командами всередині ЗВО.

◆ Експерти обговорять, як університетам підходити до створення спін-офів в українському правовому та інституційному контексті.

◆ Буде представлено досвід Університету Аалто (Фінляндія) щодо побудови інноваційної екосистеми навколо університету.

◆ Виступлять команди інкубаційної програми YEP Beyond the Thesis, які покажуть, як дослідження можуть перерости в реальні стартапи.

<https://mon.gov.ua/news/university-innovation-day-onlain-podiia-dlia-universytetiv-pro-innovatsii-ta-startapy>

ІНФОРМАЦІЙНІ ТИЖНІ ПРОГРАМИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ЕРАЗМУС+ У СФЕРАХ ОСВІТИ, ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ: МОЖЛИВОСТІ ТА КОНКУРСИ 2026 Р. ДЛЯ УКРАЇНИ

Міністерство освіти і науки України у співпраці з Національним Еразмус+ офісом в Україні спільно з Представництвом ЄС в Україні, Міністерством молоді та спорту України, Національним офісом підтримки Програми eTwinning, Інформаційним центром Еразмус+ молоді та Європейського корпусу солідарності, Erasmus Student Network – Ukraine та Erasmus Mundus Association – Ukraine, Офісом Горизонт

Європа в Україні, національними центрами EQF, Europass, Euroguidance та підрозділом Eurymice запрошують **2-12 грудня 2025 р.** приєднатись до Інформаційних Тижнів Програми Європейського Союзу Еразмус+ в Україні у сферах освіти, професійної підготовки, молоді та спорту.

Програми заходів – *завантажити*.

Реєстрація ОБОВ'ЯЗКОВА :

2 - 5, 9, 12 грудня (Регіональний тренінг) - *форма для участі* відкрита до 15:00 5 грудня 2025 р. Лист-підтвердження буде надіслано е-поштою до 18:00 5 грудня 2025 р. Якщо Ви не встигли зареєструватись, щиро просимо долучитись до прямої трансляції на *YouTube каналі НЕО в Україні*.

6 грудня, Тренінг – реєстрація *за посиланням*. Форма відкрита до 1 грудня 2025 р. Попередня реєстрація є обов'язковою для участі у тренінгу.

10 грудня, Круглий стіл - *форма для участі* відкрита до **15:00 4 грудня 2025 р.** Лист-підтвердження буде надіслано е-поштою до 18:00 4 грудня 2025 р. Якщо Ви не встигли зареєструватись, щиро просимо долучитись до прямої трансляції на *YouTube каналі НЕО в Україні*.

12 грудня, Міжнародний контактний вебінар – *форма для участі* відкрита до **12:00 8 грудня 2025 р.** Лист-підтвердження буде надіслано е-поштою до 15:00 8 грудня 2025 р.

Учасники отримають сертифікати із зазначеними результатами навчання за заходами.

Довідково:

Erasmus+ Programme Guide 2026

International Dimension calls 2026

Детальніше про конкурси 2026 р.

<https://mon.gov.ua/news/informatsiini-tyzhni-prohramy-ievropeiskoho-soiuzu-erazmus-u-sferakh-osvity-profesiinoi-pidhotovky-molodi-ta-sportu-mozhlyvosti-ta-konkursy-2026-r-dlia-ukrainy>

НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД ДОСЛІДЖЕНЬ УКРАЇНИ ТА НІДЕРЛАНДСЬКА ДОСЛІДНИЦЬКА РАДА ВІДКРИВАЮТЬ ДРУГИЙ РАУНД "КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ НА ДОДАТКОВІ ГРАНТОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ВЧЕНИХ

Національний фонд досліджень України (НФДУ) та Нідерландська дослідницька рада (*Werken bij NWO - Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek*) відкривають другий раунд "Конкурсного відбору на додаткові грантові можливості для українських вчених 2025" у рамках партнерської ініціативи NWO–НФДУ.

Ініціатива спрямована на підтримку українських учених у розширенні професійних контактів і розвитку співпраці з нідерландськими колегами.

Керівники проєктів у Нідерландах можуть подавати заявки на фінансування залучення одного українського дослідника на 6–24 місяців.

Загальний бюджет конкурсу: 480 000 євро.

ПОРЯДОК ПОДАННЯ ЗАЯВОК

Гранти надаються за принципом черговості подання.

Початок подачі: 20 січня 2026 року

Дедлайн: 23 червня 2026 року, до 14:00 (CET) / 15:00 за київським часом, або до вичерпання бюджету. Заявки мають бути подані щонайменше за 2 місяці до планового початку участі партнера.

Подання заявок відбувається виключно через систему ISAAC

Детальні умови розміщено на сайті NWO: <https://cutt.ly/Vtrz8xD4>

ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАХОДИ

Для участі у конкурсному відборі запрошуємо українських вчених, які працюють в Україні, розпочати пошук потенційних партнерів в Королівстві Нідерландів. Перед відкриттям прийому заявок NWO та НФДУ організовують такі заходи:

Інформаційна сесія (онлайн)

Дата: 2 грудня 2025 року

Час: 16:30–17:30 (за київським часом)

Під час сесії представники NWO та НФДУ детально представлять умови конкурсного відбору та дадуть відповіді на запитання.

Участь у заході передбачає обов'язкову реєстрацію за посиланням: <https://cutt.ly/Xtrz3aHV>

Онлайн-зустріч для пошуку партнерів (matchmaking event)

Дата: 15 грудня 2025 року

Час: 16:30–17:30 (за київським часом)

Захід дозволить дослідникам з України встановити контакти із потенційними керівниками проєктів у Нідерландах.

Участь у заході передбачає обов'язкову реєстрацію за посиланням: <https://cutt.ly/itrz3CF6>

<https://www.nas.gov.ua/news/nacionalniy-fond-doslidzhen-ukrani-nfdu-ta-niderlandska-doslidnicka-rada-werken-bij-nwo---nederlandse-organisatie-voor-wetenschappelijk-onderzoek-vidkrivayut-drugiy-raund-konkursnogo-vidboru-na-dodatkovy-grantovi-mozhливosti-dlya-ukranskih-vchenih-2025->

© графічні зображення та фотографії з сайту <http://ec.europa.eu/>
та твітер-стрічки програми Горизонт 2020 [@EU_H2020](https://twitter.com/EU_H2020)